

SZÍNHÁZ

DRÁMAMELLÉKLET

1980.

ÁPRILIS

GYÁRFÁS MIKLÓS

Játék a csillagokkal

Páros komédia

Az első játék szereplői:

DANAOSZ
IDMÓN
TELÉPHOSZ
ERATÓ, a negyvenötödik
PÜLARGÓ, a negyvenhatodik
KLEOPÁTRA, a negyvenhetedik
ÉLEKTRA, a negyvennyolcadik
PARTHISZ, a negyvenkilencedik
HÜPERMNÉSZTRA, az ötvenedik
LÜRKEOSZ
PALLASZ ATHÉNAIÉ

A második játék szereplői:

ANDREASZ LÜRKEOSZ, cipészmes-
ter
HÜPERMNÉSZTRA, a felesége
KONSZTANTINOSZ, OLDOSZ rend-
őrfőnök
VARGALOSZ, pópa
ORVOS
VÁNDORIPAROS

Az első játék akkor történik, ami-kor Zeusz, Homérosz szerint, így szólt az emberekhez: „Jaj, csak örökkön az isteneket vádolja az ember.” A második ma játszódik, amikor Aphanaszulisz, a költő szerint: „... az igazság daltalan madár.

Danaosz trónterme. A király egyedül van

DANAOSZ *(a trónon ül. Színész, mint minden uralkodó, de tartózkodik a felséges túlzásoktól. Fegyelmezi arca érzéki vonásait, szemében nyugodt irónia, mozdulataiban önismeret. Ólében széles szájú, alacsony vázát tart és turkál ben-ne)* Lássuk csak. *(Fém zörög a lándzsás katonákkal díszített edény-ben)* Hű! *(Kikapja a kezét a vázából, mutatóját beszipja, nézi, forgatja)* Nem vérzik. *(Ovatosan a vázába nyúl, kihúzza egy tört.*

Megnézi) Mesteri munka. Remélem, nem sérül meg dőfés közben. Erató ügyes lány. És ha jól emlékszem, erős a keze. *(Kiált)* Hé! Erató!
ERATÓ *(mint később a többi Danaosz-lány is, balról érkezik. Magas, fekete, telt, arcán szépséggé vált az engedelmesség is)* Itt vagyok, apám. *(Megáll a trón mellett)*
DANAOSZ *(alaposan megnézi)* Valóban Erató vagy?
ERATÓ Nem ismered meg a lányodat?
DANAOSZ Negyvennégy féltestvéred vonult fel egymás után előttem. Kezd fárasztani a szemle. Mutasd a kezed.
ERATÓ Tessék. *(Odanyújtja)*
DANAOSZ Szép nagy, trampli kezek. Erató vagy. Szegény anyádtól örökölted a kezeidet.
ERATÓ Miért mondd, hogy szegény, él még.
DANAOSZ Hm . . . Akkor hiába gyászolom magamban évek óta. *(Elgondolkodik)* Érdekes. Azt hittem, megmérgeztetted.
ERATÓ Pülargé nővérem anyját mérgeztetted meg utoljára, apám.
DANAOSZ Pülargé anyját? Nem emlékszem rá. *(Bosszús)* Ej, ne fecséreljük az időt. Itt a törőd.
ERATÓ *(engedelmesen elveszi és fejét hajt)*
DANAOSZ Bánj vele óvatosan. Ez a legszebb tör a gyűjteményem-ben. Csontot ne érj, amikor vőlegényedet szíven dőföd. Ha a tör-nek valami baja lesz, nagyon megharagszom.
ERATÓ Nem bízol bennem?
DANAOSZ De igen. A kezeidben.
ERATÓ Hogy hívják?
DANAOSZ Kit?
ERATÓ A vőlegényemet.
DANAOSZ Bromiosz.
ERATÓ Értettem. Bromiosz.
DANAOSZ Menj, lányom, a hűgaid után.
ERATÓ És szép?
DANAOSZ Honnan tudjam? Nem ismerhetem Aigüptosz király ötven fiú sarját. De ha ismerném is, akkor sem emlékezhetnék ötven

arcra. Elég ötven lányomat fejben tartanom, Befejtztük a locsogást. Indulj a nászszobába.

ERATÓ *(szótlatlan fejét hajt, és a trónterem jobb oldalán eltávozik)*
DANAOSZ *(ismét a vázába nyúl, zörögnek a török, ahogy számolja őket)* Negyvenhat, negyvenhét, negyvennyolc, negyvenkilenc, ötven. *(Sóhaj)* Zeusznak hála, már csak öten vannak. Fárasztó munka a diplomácia. *(Kiált)* Pülargé!

PÜLARGÉ *(gyorsan, izgatottan érkezik, keleti típus, vibráló, izzó 7 szemű)* Atyám ...
DANAOSZ Gyere közelebb, lányom.
PÜLARGÉ *(remeg a félelemtől)*
Igen... *(A trónhoz közelít, aztán megáll)*

DANAOSZ Még közelebb!
PÜLARGÉ Ó... igen. *(Egész a trón mellé áll, fejét lehajtja)*
DANAOSZ *(kezét kiveszi a vázából, a lány fejére teszi)* Szegény kis árva.
PÜLARGÉ Nem vagyok árva, atyám.
DANAOSZ *(csodálkozik)* Te sem vagy árva?

PÜLARGÉ Amíg te élsz, nem érezhetem annak magamat.
DANAOSZ De anyád halott.
PÜLARGÉ *(árva felderül)* Ó igen. Megmérgeztetted.

DANAOSZ Te mérgeztetted meg?

PÜLARGÉ Én. A te parancsodra.

Nagyon jól sikerült. Nem szenvedtetted.

DANAOSZ Örülök, hogy ilyen engedelmes lány vagy. Máskor is légy jó. *(Benyúl a vázába)* Tessék, itt a törőd.

PÜLARGÉ *(átveszi)* Köszönöm.

DANAOSZ Kleitosznak hívják a vőlegényedet.

PÜLARGÉ. Kleitosznak. Igen, Ké-szülhetek a nászra?

DANAOSZ Nem is kérdezed, hogy sudár-e vagy alacsony termetű, fekete vagy barna?

PÜLARGÉ *(mosolyog)* Nem. DANAOSZ Az imént riadtan látszottál, Pülargé.

PÜLARGÉ Attól félttem, nekem már nem jut tör.

DANAOSZ Csacsi. Azt hitted, nem tudok ötvenig számolni?
(Nevet)PÜLARGÉ (szégyenlősen mosolyog)
0, dehogya...

DANAOSZ No, menj, és díszítsd fel nászszobádat.

PÜLARGÉ (felszabadult, vidám, a tört keblébe rejti és elfut)

DANAOSZ (kedvtelven utánanéző, az-tán elkomorul az arca) Elfeccsegetem az időt! De hát akinek ilyen szép nagy családja van... (Újabb tört vesz elő) Kleopátra!

KLEOPÁTRA (beperdül az ajtón. Tömzsi, kerek arcú, szemé vékony metszésű, az egész lány ínycsiklandozó. Danaoszhoz rohan, kikapja kezéből a tört) Jaj, de szép!

DANAOSZ Ne kapkodj, te hebrencs, még megszürod magad.

KLEOPÁTRA Bocsanat, atyus.

DANAOSZ Hermosz a neked sorsolt királyfi neve.

KLEOPÁTRA Kedves név! (Már futna is a törrel)

DANAOSZ Várj. El ne siesd a dolgot. Csak akkor szabad szűrni, amikor a hármas jel felhangzik. A lantok hármas jele. Pang, pang, pang!

KLEOPÁTRA (a levegőbe dőf a törrel)

DANAOSZ Úgy van! A harmadikra.

KLEOPÁTRA De atyus... annyiszor elpróbáltuk már!

DANAOSZ Ne jártasd annyit a szád! Eredj

KLEOPÁTRA (hirtelen arcon csókolja az apját) Megyek, vén medve! (Elvágtat a törrel)

DANAOSZ (ellágyultan mosolyog) Valóban nagy pillanat lesz... (Kiveszi a negyvennyolcadik tört a vázából) Pang... (Áhítattal néz maga elé) Ötven lány keze a nászpárna alá küszik az éjsötétben... pang ... markolatánál megragadja a tört... pang ... behatol ..ötven völegény mellkasára... és megszületik a béke... (Diadalmasan tartja a tört. Harsányan kiált) Élektra!

ÉLEKTRA (ünnepélyesen lép be a trónterembe. Láthatóan érettebb a többiekénél, mélybarna haját koronaként viseli a fején. Tartása méltóságot áraszt) Királyapám!

DANAOSZ (hasonló méltósággal adja át a tört, mert Élektra . elvárja tőle) Ez a tiéd, Élektra.

ÉLEKTRA Igen.

DANAOSZ A völegényed Potamón.

ÉLEKTRA Potarnón.

DANAOSZ (fejével int, hogy távozhathat)

ÉLEKTRA (bólint, ho⁸y tudomásul vette a parancsot, és lassú léptekkel megy eltávozott hűgai után)

DANAOSZ (utánapillantva) Kicsit fennhordja az orrát, rosszul nevelte az anyja. Nem tudtam mindenreodafigyelni. A sok háború elvonja az embert a szülői teendőtől. De most másképp lesz. Ahogy megszületik a béke, Élektra anyját tengerbe dobatom. (Sóhajt) Mennyi gond! (Kicsit fáradt) Pártisz!

PÁRTISZ (kényeskedve érkezik. Édes mosolyú, kellemetlen teremtés, nagy baba) Itt vagyok, apusz. És iszgatottan várom...

DANAOSZ Kerüld a sok beszédet. Mutass magadból minél többet, nem társalgásra születél. A völegényed – Enrüdómész, amint tudom, maga is szöfukar. (Átadja a tört) Megértettél?

PÁRTISZ Ha szegítesz, hogy ...

DANAOSZ Csak bólints!

PÁRTISZ (könnyes szemmel bólint)

DANAOSZ Siess a nászszobádba.

PÁRTISZ Annyit sze mondhatok...

DANAOSZ A nevén szólíthatod.

Enrüdámésznek hívják. Ezt hibátlanul ki tudod mondani. Hess, tovább.

PÁRTISZ (sírva elszalad) DANAOSZ (ötvenedszer nyúl a vázába)

IDMÓN (hirtelen előlép Danaosz trónja mögül. Magas, szikár férfi, arca csupa rezdülés, árnyalat, mozgékony. Idmón vak, de vakságát nem üres szemgödör vagy más szörnyűség jelzi, hanem színéket tapogató keze, hangokat felfogó fejtartása, egész testének friss átellenültsége. Elvezi látnoki tudományát. Amikor friss, ötvennek, amikor fárad, hevenévesnek látszik) Most érkezik meg követünk Arábiába.

DANAOSZ Végre! Mit csinál?

IDMÓN Vágtat.

DANAOSZ A ló bírja még?

IDMÓN Tajtékos, de nyoma sem látszik rajta fáradságnak.

DANAOSZ Szobrot állítottak neki. Messze vannak még a palotától?

IDMÓN Most fordulnak el a tenger-től a király; útra. Már látszik a palota bejárata.

HÜPERMNÉSZTRA (bedugja a fejét a bal oldali ajtón, csaknem gyermek. Törékeny, fiús, kölyöktigris, de mint a kistigris, ő is ártatlan) Papa!

DANAOSZ (oda sem néz) Senki ne zavarjon.

HÜPERMNÉSZTRA (kis nyikkanással ijedten visszahúzódik)

DANAOSZ Elérték már a palotát?

IDMÓN Követünk most száll le a lórol.

DANAOSZ Na végre.

IDMÓN Elindul a lépcsőn. Két testőr kíséri.

DANAOSZ Csak törbe ne ejtsék!

IDMÓN A kapu kinyílik ...

HÜPERMNÉSZTRA (ismét bedugja fejét az ajtón) Papa, kérlek

DANAOSZ Csendet!

HÜPERMNÉSZTRA (ijedten kirebben)

IDMÓN Most lép a trón elé.

DANAOSZ Milyen az ikertestvérem arca?

IDMÓN Nyájas.

DANAOSZ Fenyegetően?

IDMÓN Öszintén.

DANAOSZ Ez aggaszt. A követ feje hol van?

IDMÓN A szokot helyén.

DANAOSZ Semmi gyanús jelet nem látsz?

IDMÓN Nem. Most adja át személyes üzenetted Aigüptosz királynak.

DANAOSZ És ikerbátyám?

IDMÓN Kiteríti.

DANAOSZ Artéiszt

IDMÓN Az okmányt.

DANAOSZ Hová?

IDMÓN Az ölébe.

DANAOSZ És mit csinál velem?

IDMÓN Olvassa. DANAOSZ S az arca? I R Ó N Mosolygó.

DANAOSZ Magában olvas?

IDMÓN Fennhangon.

DANAOSZ Halljam.

IDMÓN Kedves Aigüptoszom ...

DANAOSZ Igen, így szólítottam meg az üzenetben.

IDMÓN (mint a gyümölcszedő, úgy nyúl kezeivel a szavak után) Argosz ünnepi díszben várja fiaidat. Leányaim felkészültek a nászra ... Bölcsességed megtalálta országaink között a békét. Ajánlatodat örömmel elfogadom. Fiaid és lányaim násza új sorsot fog teremteni Argosz és Arábia között. Jöjjenek a fiúk, az ötven ifjú szívet ötven ártatlan lányszív várja ...

DANAOSZ Most milyen az arca?

IDMÓN Még mindig elégedett.

DANAOSZ Pedig még csak most jön a legszebb rész. „Szövetséget ajánlok ...” (Ettől kezdve halkán együtt mondja Idmónnal a szöveget)

IDMÓN Igen, itt tart. Szövetséget ajánlok, Árész ellen. Foglyai voltunk a harc istenének. Elhittük, amit terjesztett rólunk, hogy már anyánk. méhében is veszekedtünk, s hogy halálunkig hadban kell állnunk egymás elled ...

DANAOSZ (elragadtatva) Költőóriás vagyok! (Csend után) Mi az? Miért nem folytatod?

IDMÓN A többi magában olvassa.

HÜPERMNÉSZTRA (harmadszor merészkedik be) Papa, rólam teljesen megfeledeztem ...

DANAOSZ Pszt!

HÜPERMNÉSZTRA Mi lesz az én törömmel?

DANAOSZ (megcsörrenti a vázát) Itt van. Várj sorodra.

HÜPERMNÉSZTRA Mindig csak várj sorodra, mást se hallok ... (Sértett gyerekes fintorral visszafordul) IDMÓN (megfeszített figyelemmel)

Most összegöngyöli a levelet az ölében és a követünkhöz fordul.

DANAOSZ Mit mond?

IDMÓN Köhécsel.

DANAOSZ Szokása, mielőtt felelne.

IDMÓN Megszólt!

DANAOSZ Halljam!

IDMÓN Követ, vidd királyodnak, a nagy Danaosznak testvéri üdvözlétemet, szövetségét Árész hatalma ellen örömmel fogadom. Ötven fiam s királyod ötven lánya nász-éjébe szülessen örök béke.

DANAOSZ (felkiált) Győztem!

HÜPERMNÉSZTRA (beles) Szóltál? Papa

DANAOSZ (rámered) Mi?

HÜPERMNÉSZTRA Engem szólítottál?

DANAOSZ Megörjít ez a lány!

HÜPERMNÉSZTRA En csak ...

DANAOSZ Mars ki!

HÜPERMNÉSZTRA Zsarnok! (Nyelvet ölt apjára és eltűnik) DANAOSZ Szentelensége nem ismer határt.. De ezért kedvelem. (Kis szünet után) A fiúkról beszélj! IDMÓN (vak szemével lassan körültekint. -a messzeségben. Fürkészve

pásztázza át a látóknak láthatatlant)
Ott vannak! (Mozdulatlanul mered
előre)
DANAOSZ Hol?
IDMÓN A tengeren.
DANAOSZ Aigüptosz előreküldte őket?
IDMÓN Ügy látszik.
DANAOSZ Lám, így bizik bennem.
Áldott testvér! Fájdalmas lesz ve-
geznem vele. Látod a hajót? IDMÓN
Látom. Biborvitorláit feszíti
a szél...
DANAOSZ Előrelátó voltam, hogy már
éjszakára készenléte helyeztem a
lányokat. (Nagyot kiált)
Hüpermnésztra! (Csend) Hüper-
mnésztra! (Nem jön válasz) Nem
hallod?
HÜPERMNÉSZTRA (sértetlen meg-
jelenik az ajtóban) De hallom.
DANAOSZ Miért hagyod, hogy rekedtre
kiáltozzam magamat?
HÜPERMNÉSZTRA Mindig meg-
bántasz. Semmibe veszel.
DANAOSZ (engeszteli) Hüpermnésztra,
kicsikém, ne képzelődj.
HÜPERMNÉSZTRA Nem képzelődök.
Engem legtöbbször észre sem
veszel, mintha nem is lennék. Tört
s'm ka'tam.
DANAOSZ (kihalássza a kést, és a trón
mellé helyezi az üres vázát) Jó, jó, itt,
a töröd
HÜPERMNÉSZTRA Ebben is utolsó
vagyok. Velem kitelt az ötven. Még
azzal sem törődjél, hogy megtanít
anyám nevére.
DANAOSZ En sem emlékszem rá. Csak
annyit tudok, hogy najád volt.
(Gyengéden) A najád nők nagyon
szépek. (Idmónhoz fordul) Hogy
halad a fiúk hajója?
IDMÓN Egyenletesen.
DANAOSZ Milyen a széljárás?
IDMÓN (mutatóujját megnyalja és
előretartja) Kedvező.
DANAOSZ (Hüpermnésztrához) Ahogy
most visszagondolok a najádok
között eltöltött napokra és nézlek
téged, kezd kirajzolódni az arca.
Anyád nagyon szép volt.
HÜPERMNÉSZTRA És én?
DANAOSZ (nevet, elégedett) Te is.
HÜPERMNÉSZTRA Mégsem szeretsz.
DANAOSZ Ne kezd a nyafogást.
HÜPERMNÉSZTRA Engem senki sem
szeret. Csak vagyok.
DANAOSZ Idmón, a te vak szemed
előtt minden megjelenik. A lélek is.
Szeretem ezt a kölyköt?
IDMÓN Amennyire szeretni tudsz.
DANAOSZ Hallod, gyerek? Ameny-
nyire szeretni tudok.. Légy jó és
engedelmes.
HÜPERMNÉSZTRA Igen, papa.
DANAOSZ A vőlegényed neve: Lür-
keosz. Aigüptosz nagybátyád leg-
kisebb fia.
HÜPERMNÉSZTRA Vőlegényben is a
legkisebbet kapom.
DANAOSZ Korára mondom. Így hozta
a sors, de így is van rendjén.
Lányaim között te vagy a legfia-
talabb.
HÜPERMNÉSZTRA Lürkeoszt mond-
tél?
DANAOSZ Igen. HÜPERMNÉSZTRA És
szeretni fog?

DANAOSZ A lantok szaváig, gyer-
mekem.
HÜPERMNÉSZTRA Végtelen idő an-
nak, aki nem tud mást magáról,
csak hogy él.
DANAOSZ Menj, kövesd nővéreidet.
Vigyázz a tőrre. HÜPERMNÉSZTRA
Látod, megint
nem bízol bennem.
DANAOSZ Kis bolondom! (Megsi-
mogatja a láng haját) A legszebb tőr
a tiéd.
HÜPERMNÉSZTRA Kihallottam az ajtó
mögül, hogy Eratónak is ezt
mondta.
DANAOSZ Diplomáciából. Hogy ne
irigykedjen rád. HÜPERMNÉSZTRA
Olyan jó, papa,
hogy egy szavadat sem lehet el-
hinni.
DANAOSZ (boldogon nevet) Az én
lányom, vér a véremből ... Tetszik ez
a váza? (Felemeli)
HÜPERMNÉSZTRA Nagyon.
DANAOSZ Neked adom. Nászágvad
mellett, néhány szál virággal
meghitté teszi a boldog találkozást.
HÜPERMNÉSZTRA (magához öleli a
vázát) Köszönöm, papa! (Elrohan)
DANAOSZ Mit szólna Hüpermnész-
trához, Idmón, ugye elragadó?
IDMÓN (látomásában felkiált) Való-
sággal repül a hajó!
DANAOSZ Közelednek? Ez csoda.
IDMÓN Csak a jó szél.
DANAOSZ Télihosz?
TÉLÉPHOSZ (ő is a trón mögül lép
elő) Uram!
DANAOSZ Készíttesd elő a fogadta-
tást.
TÉLÉPHOSZ Már megtörtént, uram.
DANAOSZ Hány gyorskocsit állítat-
tál be a királyfiak
szállítására? TÉLÉPHOSZ Tízet. Öten
kényelme-
sen elférnek egyben.
DANAOSZ És mi parádé? TÉLÉPHOSZ
Száz gyalogos és tizenkét lovas.
DANAOSZ Zenével?
TÉLÉPHOSZ Igen.
DANAOSZ Költők?
TÉLÉPHOSZ A helyükön.
DANAOSZ Tánchosok?
TÉLÉPHOSZ A költők előtt sorakoz-
nak.
DANAOSZ Hol jár a hajó, Idmón?
IDMÓN Argosz felségvizén. DANAOSZ
Menj, Télihosz és vigyázz, hogy a
fogadtatás ceremó-
niája hibátlan legyen. Egészen a
palota bejáratáig kísérjétek őket.
A békedalok készen állnak?
TÉLÉPHOSZ Nyolc békedal. Egyik
szebb, mint a másik.
DANAOSZ Adtál babért a költők-nek?
TÉLÉPHOSZ Reggel és délben.
DANAOSZ Jó. Elmehetsz. Járjatok
szerencsével.
TÉLÉPHOSZ Parancsodra, király. (A
jobb oldali ajtón át elsiet) DANAOSZ
Mit csinál most az ötven
vőlegény?
IDMÓN A partot kémleli.
DANAOSZ És ?
IDMÓN Az egyik énekel.
DANAOSZ Melyik?
IDMÓN Nem látom tisztán. DANAOSZ
(rákiált) Erőltess meg vakságodat!

IDMÓN (fáradt, megalázott) Igen,
uram.
DANAOSZ Beszélj!
IDMÓN Nagyon fiatal. Talán a leg-
fiatalabb.
DANAOSZ Akkor ő, Lürkeosz! A
legfiatalabb az Aigüptosz-fiak
között.
IDMÓN Igen... ő az.
DANAOSZ (enyhültebb) Milyen?
(Csend) Vékonypéznü gyerek?
IDMÓN Hatalmas termetű. DANAOSZ
De csúnya, mi? IDMÓN Szép, mint
Apolló. DANAOSZ (meghatott) Az én
kis Hüpermnésztrám... nagy szeren-
cse ez, Idmón.
IDMÓN (keserű) Nagy, uram.
DANAOSZ Megérdemli, hogy boldog
legyen. (Más hangon) Hol jár a
hajó?
IDMÓN (elrévedve figyel valamit)
DANAOSZ Nem felelsz?
IDMÓN (átszellemülve) Pszt ...
DANAOSZ (előnti a düh) Lepisszeged
a királyt?
IDMÓN Nem hallom, ha kiabálsz...
DANAOSZ Mit nem hall assz? IDMÓN
A dalt.
DANAOSZ Miféle dalt, pimasz?
IDMÓN (ujjaival ritmust dobol a le-
vegőben) Tá-tá-tá-tá... tá-tá-tá-tá.
DANAOSZ Ki énekel?
IDMÓN Nem tudom.
DANAOSZ Hallod az éneket és nem
tudod?
IDMÓN A hajó felől száll az ének.
DANAOSZ Hol vannak a fiúk? IDMÓN
A fedélzeten.
DANAOSZ Látod az arcukat?
IDMÓN Látom.
DANAOSZ Mozog a szájuk?
IDMÓN Nem. Némán állnak.
DANAOSZ Öreg vagy, már semmit
sem érsz. Azelőtt a tenger mélyéig is
lelátál, s meg tudtad mondani,
vannak-e kincsek az elsüllyedt ha-
jón.
IDMÓN Némán állnak.
DANAOSZ Makacs, vén szamar.
Halljam a jóslatot.
IDMÓN Milyen jóslatot?
DANAOSZ Mikor érkeznek Aigüptosz
fiai? Ezt csak meg tudod mondani?
IDMÓN Alkonyatkor.
DANAOSZ Pontosabban!
IDMÓN Amikor a palota fölött meg-
jelenik az első csillag.
DANAOSZ (magasba pillant) Ideje
készülődnöm. Elpróbálok a fogad-
tatás szertartását.
IDMÓN Kissé fáradt vagyok. Elme-
hetek, uram?
DANAOSZ Nem. Szükségem van rád
próbához. Te leszel az ötven
vőlegény.
IDMÓN Magamnak is sok vagyok.
DANAOSZ Állj az ajtóhoz. És gondold,
hogy ötven ifjú vagy. IDMÓN (lassan,
kimerülten a jobb
oldali ajtóhoz ballag)
DANAOSZ Ötven vagy?
IDMÓN Annyi.
DANAOSZ Jó érzés lehet.
IDMÓN Jó. Ötvenszer fáradtabb va-
gyok.
DANAOSZ Nem ötven öreget mond-
tam, hanem ötven ifjat.

IDMÓN Bocsáss meg. *(Kihúzza ma-gát, igyekszik eleget tenni a parancsnak)*
DANAOSZ Így jó. Beléptek. Megáll-tok. Fejetek meghajtjátok illő tiszteletadásal.
IDMÓN *(kétségbeesve)* Ötvenszer fejet hajtsak?
DANAOSZ Csak egyszer. Mind az ötvenen egyszerre üdvözöltök. Rajta.
IDMÓN *(meghajtja a fejét)*
DANAOSZ Így. Én királyi méltósággal, mozdulatlanul köszöntöm az ötven völegényt. *(Nagyon komolyan)* Isten hozott Argoszbán, hercegek. *(Felemelkedik a trónról)* Három lépést tesztek előre. *(Elindul)* Nem. Csak kettőt. Karomat széttárom. Mindnyájukat magam-hoz ölelem.
IDMÓN Ötven ölelés kissé fárasztó lenne. Amellett unalmas. DANAOSZ Igazad van. Maradok a trónon. *(Visszaül)* Isten hozott Argoszbán, hercegek.
IDMÓN Elfelejtéssel mosolyogni.
DANAOSZ Csakugyan. Isten hozott Argoszbán, hercegek. *(Mosolyog)*
IDMÓN Ez a mosoly erőltetett.
DANAOSZ *(új mosollyal próbálkozik)* Isten hozott Argoszbán, hercegek.
IDMÓN Nem. Ahogy a lepke szárnya rezdül, vagy ahogy felkél a nap, úgy mosolyogj.
DANAOSZ Jó, amit mondasz. *(Nagy sebbel-lobbal készül a mosolyra)* Isten ho ... Nem, ez nem jó. *(Új mosolyt rak az arcára)* Isten hozott Argoszbán, hercegek ... Ez hogy tetszett, Idmón?
IDMÓN Reménytelen az arcod. Felejtsd el, hogy testvéred kiűzött Libüából.
DANAOSZ Hogy beszélsz velem, nyomorult pap!
IDMÓN Mint ötven aigüptoszi herceg, aki látja a mosolyodon a képmutatást.
DANAOSZ *(hirtelen szerényen)* Mit csináljak?
IDMÓN Argosznak ura vagy, de a mosoly fölött nincs hatalmad. Azt tanácsolom, hagyd el a mosolyt.
DANAOSZ Én, akit annyira tisztel a nép, hogy büszkén nevezi magát utánam danaosznak?
IDMÓN Nem tisztel. Csak fél.
DANAOSZ A félelem a tisztelet egyetlen megbízható jele.
IDMÓN *(nevet)*
DANAOSZ Mit nevensz, Idmón? IDMÓN Nem én nevetek. Az ötven ifjú.
DANAOSZ Elég! Megtiltom, hogy tovább is ötven ifjú légy. Takarodj előlem!
IDMÓN Parancsodra, uram. *(A jobb oldali ajtón eltávozik)*
DANAOSZ *(nyugalmat erőltet magára, fölkel a trónról, nagy lélegzet után lassan mosolyogni kezd)* Ez most jó. *(Felszabadul és valóban természetes lesz arcán, ami eddig képmutatás volt)* Gyermekeim ... *(Mintha a tróntermet körülállnák a völegények)* A béke napja ez, megöltem szívemben a bosszúvágyat. Ellenségeim azt terjesztik rólam, hogy a háború ikrei va-

gyunk, s a végzet parancsolta ránk az örök harcot. *(Mosolya fölényes lesz, csaknem diadalmas)* Ez a végzet elavult, megöregedett, és a ti nászotokban meghal... *(Leül, elégedett)* Most hibátlan voltam. *(Felnéz)* Szürkül az ég, de csillagot még nem látok. *(Kiált)* Idmón.
IDMÓN *(csendesesen belép)* Uram...
DANAOSZ Leselkedtél?
IDMÓN Igen.
DANAOSZ Goromba voltam hozzád. Kérlek, bocsáss meg.
IDMÓN Királyom ...
DANAOSZ Jó, jó... És milyennek találtál?
IDMÓN Most már bizonyos vagyok benne, hogy nemsokára uralkodni fogsz Arábia fölött is, uram.
DANAOSZ Köszönöm. És most beszélj a lányaimról. Mit csinálnak?
IDMÓN Nászsobáikban várnak.
DANAOSZ Mindnyájan?
IDMÓN Igen.
DANAOSZ A töröket is látod? IDMÓN Egytől egyig. A nászpárnák alatt.
DANAOSZ Folytasd, mit csinálnak a lányok?
IDMÓN Csinosítják magukat.
DANAOSZ Izgatottak?
IDMÓN Türelmetlenek.
DANAOSZ Én is az vagyok. Hüpermnésztráról szólj.
IDMÓN Megkezdődött lányaid szobáiban a fáklagyújtás. Most nála lobban fel a fény.
DANAOSZ Jól látod őt?
IDMÓN Igen.
DANAOSZ Mivel foglalatokod a gyermek?
IDMÓN Virágokat rendez a vázába, amit kapott tőled.
DANAOSZ Az arcáról beszélj. IDMÓN Fény remeg rajta, mosolyog. *(Hirtelen felkiált)* Jönnék!
Közeledik az ötven völegény!
DANAOSZ Végre! Mennyire vannak?
IDMÓN *(felméri a távolságot)* Két-ezer-négy száz lépésre, uram. Téli-phosz vezeti őket.
DANAOSZ A lovasok?
IDMÓN Kétoldalt kísérik a kocsikat. Kétezer-háromszáz.
DANAOSZ A fiúk arcát nézd. Milyen az arcuk?
IDMÓN Kiváncsi.
DANAOSZ És?
IDMÓN Reménytől sugárzó.
Távolról lovak vágója, székérvörgés
DANAOSZ Bevált a jóslatod. Alkonyodik. És közelednek Aigüptosz fiai. *(Magasba pillant)* De egy dologban tévedtél, a palota fölött nem jelent meg a csillag.
IDMÓN Tévedsz, király. *(Ő is az ég felé fordítja a fejét)* Soha ilyen fényes csillag nem ragyogott Argosz egén.
DANAOSZ Nem látok seholy csillagot.
IDMÓN A te szemedhez nem ért el még a fénye. De bennem már világít.

Vágató lovak dobogása, a gyors szekerek zörgése erősödik, a trónterem jobb oldali ajtajában fáklagyújtogató lép be, kezében lobog a láng

FÁKLYAGYÚJTOGATÓ Engedelmet kérek, Danaosz király. Este van.
DANAOSZ *(tekintetét nem veszi le az égboltról, csodálkozva kérdezi)* Csillag?

A trónterem elsötétedik. Dübörögnek a szekerek, döng a föld a lovak patája alatt, majd hirtelen csend lesz. Egy pillanat múlva lépések hangja a márványpadlón, sok visszhangos lépés minden irányban, koromsötétben. Ajtók nyílnak, csukódnak, távoli női- és férfihangfoszlányok. A színpad most világosodni kezd. Visszaáll a teljes csend. Előbb egy, majd két, végül három fákla-fény lobban fel. Ezek fényében fokozatosan kibontakozik Hüpermnésztra nászsobája. A tér felére szűkült. Két fákla oldalt, jobbra-balra, a harmadik a közepén álló nagy tölgyfa ajtó mellett lobog, a szemöldökfa magasságában. A falak színes vadászjeleneteket ábrázolnak. Az ágyon — amely a trón helyén karcúsodik, díszes takaró és párna, mellette a váza, tele virággal. Az ágy előtt leopárdbőr szolgálati szőnyegül. Hüpermnésztra két keze közé szorítva a tört, mozdulatlanul áll a jobb oldali fal mellett, olyan, mintha ő is a festmény része lenne

HÜPERMNÉSZTRA Kérlek szépen, Árész, ki Zeusz és Héra nászából születél, segíts, hogy völegényemnek ne okozzak bánatot, amikor szíven szűröm. És én se legyek szomorú. És a papa is elégedett legyen, ha megszólalnak a tantók. *(Karját csüggőten ejti le)* Tanács-talan vagyok. Fiút még soha nem csókoltam meg, nem tudom, elég édesek-e a csókjaim. *(Gyöngéden nézi a tört)* Kérlek, te is vigyázz, úgy hatolj szívébe, hogy a halál pillanatát csóknak érezze, szegénykém. *(Megcsókolja a tört)*

A nászszoa ajtaján dörömbölés hallatszík

(Magához szorítja a pengét) Ki az? LÜRKEOSZ *(hangja kívülről)* A völegényed.

HÜPERMNÉSZTRA *(az ágyhoz szalad, a párnák alá rejtí a tört, közben izgalommal küszködve kiáltja)* A nevedet mondd, légy szíves, a nevedet ...

LÜRKEOSZ Lürkeosz.

HÜPERMNÉSZTRA *(összekapkodja legbájosabb arckifejezését, megigazítja nászruhája redőit)* Vár-lak...

LÜRKEOSZ *(kéméteres izomkoloszsus, arányos, szobrászszemszögéből tökéletes diszkoszvető. Arca szelíd, megnyerő. Amikor megjelenik a nászsobában, és egy láthatatlan kéz bezárja mögötte az ajtót, ön-feledten, után bámulja a lányt)* Hű, de szép vagy ...

HÜPERMNÉSZTRA (meghökkenve nézi a hatalmas ifjút) Te...te vagy Lürkeosz?

LÜRKEOSZ (nagy zavarban) Én... HÜPERMNÉSZTRA Ez mind te vagy?

LÜRKEOSZ (lesütött szemmel) Én. HÜPERMNÉSZTRA Ekkora'?

LÜRKEOSZ (majd elsüllyed) Igen. HÜPERMNÉSZTRA S a testvéreid?

LÜRKEOSZ Ők is eljöttek... de nem ekkorák.

HÜPERMNÉSZTRA A papa fogadott benneteket?

LÜRKEOSZ Igen. És személyesen vezetett mindnyájunkat menyaszszonyaink ajtajához.

HÜPERMNÉSZTRA Téged is hoztam?

LÜRKEOSZ Igen. HÜPERMNÉSZTRA A papa? LÜRKEOSZ (tovább nő a zavar,

legszívesebben kámforrá válna)

Danaosz király ...

HÜPERMNÉSZTRA (közelebb merészkedik hozzá) Hány éves vagy'?

LÜRKEOSZ Huszonegy leszek két holdfordulóra.

HÜPERMNÉSZTRA Én tizenhét... háromra.

LÜRKEOSZ (áll, fogalma sincs, hogy mit mond) A... a nővéreid is ilyen szépek?

HÜPERMNÉSZTRA Nem lehetsz valami hü természetű, ha máris a nővéreim felől kérdezel. LÜRKEOSZ Nem voltam még hü, de még hűtlen sem.

HÜPERMNÉSZTRA sem. LÜRKEOSZ Apám, Aigüptosz ki-

rály katonának neveltetett. A sok hadijáték, to'na, lovaglás, kardforgatás formált ilyen behemót alakká.

HÜPERMNÉSZTRA Nem is vagy annyira ijesztő.

LÜRKEOSZ Ne légy kíméletes. Láttam, amit láttam.

HÜPERMNÉSZTRA Mit láttál?

LÜRKEOSZ Szemedben az ijedelmet, amikor megpillantottál.

HÜPERMNÉSZTRA Nem ijedség volt, csak meglepődés. Nálunk nin_{am}ek ilyen izmos férfiak.

LÜRKEOSZ Nagy dicsőség, mondhatom. Nem mondom, háborúban kincset érek. Valósággal páncél a testem. (Kis szünet után) Egyszer... csak úgy mulatságból, kiálltam egy dárdavető elé. Ötven lábról dobta mellemnek a dárdát, teljes erőből. Szívem fölött talált el, és úgy pattant le (mutatja) innen, mint a pajzsról.

HÜPERMNÉSZTRA (nagy aggodalomban) Igazán?

LÜRKEOSZ Ha nem hiszed, tapintsd meg mellboltozatomat. (Megragadja a lány kezét és a szív tájára vonja)

HÜPERMNÉSZTRA Félelmetes ... ezt nem viszi át semmi. LÜRKEOSZ Mindenütt ilyen vegyek.

HÜPERMNÉSZTRA (elakadt lélegzet után) Egy picit hely sincs rajtad, ahol meg tud beznai a ... (Elhallgat)

LÜRKEOSZ Ki? HÜPERMNÉSZTRA Az... ellenség. LÜRKEOSZ Nincs.

HÜPERMNÉSZTRA (hirtelen reménytel) Valahol mégis van egy izé...

LÜRKEOSZ Mi? HÜPERMNÉSZTRA Olyan valamid,

mint Achilleosznak a sarkán.

LÜRKEOSZ Sajnos, nincsen.

HÜPERMNÉSZTRA Sajnálod'?

LÜRKEOSZ Most, hogy apáink megkötötték a békét, mi szükség van egy ilyen, csak harcban használható, szörnyű lényre? Háborús emlékmű vagyok.

HÜPERMNÉSZTRA Én valahogy nem idegenkedem tőled. Inkább egy kis melegséget érzek.

LÜRKEOSZ Annál rosszabb. Szegény anyám is, amikor az utolsó csatából hazatértem, örömeiben magához ölelt.

HÜPERMNÉSZTRA És azt miért nevezted bajnak?

LÜRKEOSZ Mert visszaöleltem.

HÜPERMNÉSZTRA (aggódom a jövőtől) És... és ...

LÜRKEOSZ Most már jól van.

HÜPERMNÉSZTRA Elefántiszi hercegnő szült?

LÜRKEOSZ Föníciai.

HÜPERMNÉSZTRA Heraklészeket szülnék a föníciai nők? LÜRKEOSZ

Mint ahogy Aphrodité-

kat a najád asszonyok.

HÜPERMNÉSZTRA Honnét tudod, hogy az anyám najád?

LÜRKEOSZ Kitaláltam szépséged után.

HÜPERMNÉSZTRA Apámnak ötven felesége volt. Végigszerette a világ felét.

LÜRKEOSZ Az én apám a másikat. Szeretett és hódított. Mint Zeusz.

HÜPERMNÉSZTRA (először bizalmas) Ő is összekeveri a feleségeit?

LÜRKEOSZ Soha. Nagyon pontos ember. Bennünket is név szerint ismer.

HÜPERMNÉSZTRA Hiába, ő a fiatalabb testvér.

LÜRKEOSZ Igen. Tíz pillanattal később született. HÜPERMNÉSZTRA

Ez is számít. LÜRKEOSZ Egyformán nagy tudású

harcosok. Most a békét is közösen alkották meg. Testvérek a testvéri békét.

HÜPERMNÉSZTRA Szégyelled, hogy fölösleges lettél?

LÜRKEOSZ Az nyugtalanít, hogy nem lesz miért meghalnom.

HÜPERMNÉSZTRA (hirtelen nagy érdeklődéssel néz a fiúra) Szeretnél meghalni?

LÜRKEOSZ Nagyon.

HÜPERMNÉSZTRA Miért? LÜRKEOSZ

Hogy végre béke legyen.

HÜPERMNÉSZTRA (mereng) Csodálom bátoraságodat.

LÜRKEOSZ Csak az a kérdés, lehet-e új háború nélkül békét teremteni? Gyerekfejjel arra is gondoltam, legyőzöm apáinkat, békét hirdetek, s hogy ne legyen háborúra több ok, megölöm az utolsó katonát. HÜPERMNÉSZTRA

Kit? LÜRKEOSZ Magamat.

HÜPERMNÉSZTRA (felsikolt)

LÜRKEOSZ (meglepve) Sajnálnál?

HÜPERMNÉSZTRA Szörnyű dolgo

kat beszélsz. (A fiúhoz bújjik, és jobb keze ujjával önkéntelenül tapogatni kezdi a szíve táján)

LÜRKEOSZ (arcát mennyei mosoly önti el)

HÜPERMNÉSZTRA Csakugyan... megölnéd magadat?

LÜRKEOSZ A céloim érdekében, miért ne?

HÜPERMNÉSZTRA Persze, a te nagy erős keziddel... biztosan nem szenvednél sokat. (Ijedten el-húzza a kezét a katona melléről) Miket beszélek összevissza?

LÜRKEOSZ Tedd vissza a kezed a szívemre.

HÜPERMNÉSZTRA Miért? LÜRKEOSZ

Hogy tovább panaszkodjanak az ujjaid. HÜPERMNÉSZTRA Miről?

LÜRKEOSZ Arról, hogy nincs bennük erő.

HÜPERMNÉSZTRA (rémulten) Mi-re? LÜRKEOSZ

Hogy átöleljenek. Fél a kezed tőlem. Potamon testvéremmel jobban jártál volna. Ő karcsú és törékeny, mint egy lány.

HÜPERMNÉSZTRA Csakugyan féltem tőled, de már nem félek annyira.

Kezdem megszokni a gondolatot, hogy tied lesz ártatlanságom. Nem sajnálom a lányságomat tőled.

LÜRKEOSZ Csakugyan nem félsz tőlem, aki egymagam egy hadsereg vagyok?

HÜPERMNÉSZTRA Nem. LÜRKEOSZ (lángvörös) Zsenge tested meggyötri szenvedélyem... HÜPERMNÉSZTRA

Próbálg meg

gyengéd lenni ...

LÜRKEOSZ Szívemben az vagyok... (késégbesve), de elméreteztek az istenek.

HÜPERMNÉSZTRA Várj. Tegyük próbát. Idebújok hozzád, úgy, mint az előbb, kezemet szívedre te-szem... most lassan emeld fel két karod.

LÜRKEOSZ (rekedten) Nem merem. HÜPERMNÉSZTRA Akkor csak az egyiket.

LÜRKEOSZ (izgatottan) Melyiket? HÜPERMNÉSZTRA (nevet) Mind-egy, te számár!

LÜRKEOSZ (lassan emeli jobb kar-ját) Sosem játszottam hangszeren, de most úgy érintelek meg, mint-ha egy lánthoz közelítenék.

HÜPERMNÉSZTRA (felkiált) Ne! LÜRKEOSZ (visszaparancsolva a kar-ját) Látod, máris rád tört a rémület.

HÜPERMNÉSZTRA Utálom a lantot! LÜRKEOSZ Különös lány vagy. A lant

...

HÜPERMNÉSZTRA (parancsol) Ölelj át! Ne törődj semmivel. LÜRKEOSZ (hirtelen mindkét kar-ját széttárja)

Hüpermnésztra ...

Én...

HÜPERMNÉSZTRA Ölelj! LÜRKEOSZ (esetlen, mint egy gyáva kamasz) Segíts, Aphrodité...

(Óvatosan szűkíti a karjai által alkotott kört Hüpermnésztra körül)

Még nincs semmi baj?

HÜPERMNÉSZTRA (lehunyt szemmel) Nincs.

LÜRKEOSZ Vigyázz, közelitek . . .
HÜPERMNÉSZTRA (türelmetlen)
Közelíts.
LÜRKEOSZ (leheletfinoman körbe-
zárja) Zeuszra mondod, hogy ölel-
jelek?
HÜPERMNÉSZTRA Hát nem ölelsz?
LÜRKEOSZ Csak körülveszlek, mint
egy kerítés.
HÜPERMNÉSZTRA Ne mozdulj, ha úgy
félsz. Kitaláltam valamit. Én
kapaszkodok rád.
LÜRKEOSZ Ez... ez jó gondolat.
HÜPERMNÉSZTRA Átölelem a nya-
kadat. Így. Most mászok egyet és
megcsókollak.
LÜRKEOSZ (szemhéját összezárva)
Beesukom a szememet. mert ha
látlak, biztosan magamhoz szorí-
talak.
HÜPERMNÉSZTRA Hunyd le. Így.
(Ahítattal érinti meg a fiú száját. Ő is
lehunytja a szemét, majd, amikor
kinyitja., arca csupa meg-lepődés)
Most lejövök. (Vissza-ereszkedik) Te
mit érzel, Lürkeosz?
LÜRKEOSZ (boldogan felkiált)
Megértettem a jóslatot.
HÜPERMNÉSZTRA (megnyekken
Lürkeosz váratlan mozdulatától)
Milyen jóslatot?
LÜRKEOSZ (lelkis izgalomban) Mintha
a nevemen szólított volna...
HÜPERMNÉSZTRA Ki?
LÜRKEOSZ (szorosan fogja) Argosz felé
közeledve, a hajón... fülem mellett a
sós tengeri szél.
HÜPERMNÉSZTRA (lélegzet után
kapkodva) A szél?
LÜRKEOSZ Igen! Álltam., s figyeltem.,
hátha a képzelet játszik velem. De
nem tágitott a hang... (Suttog, s szél
hangját au'ánózva) Lürkeosz ...
Lürkeosz ... ismételte újra.
HÜPERMNÉSZTRA (elhaló hanggal)
Lürkeosz ...
LÜRKEOSZ
S a szélből szótt szavak
egyszerre isteni leheletté álltak
össze, s a hang -- Pallasz Athéné
hangja-e vagy másé, nem. tudom —
ezt suttogta ... (mámorosan kiáltja)
Aigüptosz fia, Lürkeosz

...
kiválasztott halandó...
HÜPERMNÉSZTRA (elalél Lürkeosz
vad ölelésében)
LÜRKEOSZ (az isteni szózat ismertetése
közben nem veszi észre, hogy
Hüpermnésztra elájult, fél karját
magasba lendíti, jobb karjában tartja
a földre csüngő lányt, és közben
büszkén, szaval) Az istenek kegye
Argosz földjén a hal-hatatlanok
közé emel. Csillag le-szel az égen,
mint Perszeusz . . .
HÜPERMNÉSZTRA (Lürkeosz karjáról
lecsúszik a párducbőrré)
LÜRKEOSZ (rendületlenül tovább
szaval) Most újra hallom a jós-latot.
Csillag leszel az égen, mint
Perszeusz ... Te teszel azzá, Hü-
permnésztra, a te szerelmed.
HÜPERMNÉSZTRA (a földön f eltá-
masztva magát) Én?
LÜRKEOSZ (eksztázisban néz a mesz-
zeségbe) Te!
HÜPERMNÉSZTRA (gyöngéd mosollyal
nézi Lürkeoszt, aztán föl-kelel és
visszabiceg a karjába. Arca

elkomorodik) Bolondokat beszélsz,
katona. A halhatatlansággal nem jó
játszani.
LÜRKEOSZ (most fordul vissza) Miért?
HÜPERMNÉSZTRA Mert halhatatlanná
csak úgy lehet halandó, ha előbb
meghal.
LÜRKEOSZ Arasznyi halállal, hogy
aztán vég nélkül élhessen tovább.
HÜPERMNÉSZTRA (újra a fiúhoz
simul) Én is csillaggá lennék, mint
Perszeusz mellett Androméda?
LÜRKEOSZ Sosem lenne vége a ná-
szunknak.
HÜPERMNÉSZTRA (hízelegve)
Telhetetlen vagy., nagyszájú, mint egy
költő.
LÜRKEOSZ Ha csillag lennék, ked-
vemre ölelnék fénykarommal, s
nem kéne félnem, hogy összerop-
pantalak.
HÜPERMNÉSZTRA (a nászágyra küszik)
Gyere.
LÜRKEOSZ Féltetek. Olyan vagyok, mint
Minotaurusz.
HÜPERMNÉSZTRA Ízlett a csókod.
LÜRKEOSZ (minden erejét össze-
szedve, hogy rá ne rontsón a lány-
'ra) Jaj, nekem... HÜPERMNÉSZTRA
Ízleni fogsz

LÜRKEOSZ (elbődül) Szeretlek. (Az ágy
előtt térdre borul, így fogja át
Hüpermnésztrát)
HÜPERMNÉSZTRA Még, még, Még!
jobban szoríts . . .
LÜRKEOSZ Vigyázz! Agyam elbo-
rul, vadállat leszek! HÜPERMNÉSZTRA
((mámorosan., de
a boldogság hangjában, van vala-
mi félelmetes is) Csillag leszel.
LÜRKEOSZ (rá akar borulni Hü-
permnésztrára) Hüpermnésztra
HÜPERMNÉSZTRA (hirtelen elta-
karja az arcát) Ne közelíts! LÜRKEOSZ
(visszatántorodik) Mi
történt veled?
HÜPERMNÉSZTRA Meg ne érints...
LÜRKEOSZ (az ágy végéhez húzó-
dik) Mégis megrettentél tőlem?
HÜPERMNÉSZTRA Menekülj. LÜRKEOSZ
Hiszen te menekülsz...
HÜPERMNÉSZTRA (felhúzódik az
ágyon) Hallgass meg, Lürkeosz. Nem
szabad engem szeretned. LÜRKEOSZ
(nyúl a lány utón) HÜPERMNÉSZTRA Ne.
Maradj ott, ahol vagy. Én. apám lánya
va-
gyok.
LÜRKEOSZ Persze hogy az vagy.
HÜPERMNÉSZTRA Az ő parancsából
születtem.
LÜRKEOSZ Nem értem, mit beszélsz.
HÜPERMNÉSZTRA A múltja vagyok és a
jövője.
LÜRKEOSZ Homályos szavak, mint a
sorsé.
HÜPERMNÉSZTRA Részeg volt a sors,
amikor születtem. Nem én vagyok, akit
itt látsz magad előtt. Eleven
parancsszó vagyok. (Sirva térdepel fel
az ágyon) Te is, én is, mindnyájan
parancsot teljesítünk ma éjszaka.
LÜRKEOSZ (a korlátolt katona
büszkeségével) Parancsból születik az
élet. Az istenek a földnek, erdőknek,
tengereknek parancsolnak, apád
Argosznak, neked ő, az én

szerelmemet Aigüptosz apám rendelte
el.
HÜPERMNÉSZTRA (sírásával küszködve)
Ó, Lürkeosz, te csakugyan ilyen buta
vagy?
LÜRKEOSZ (gondolkodás tán, szerénven)
Ilyen.
HÜPERMNÉSZTRA (meghatva)
Nyújtsd a kezéd felém.
LÜRKEOSZ (zavartan megteszi)
HÜPERMNÉSZTRA (a párna alól
előkotorja a tört és a fiú kezébe nyomja)
Tessék. A tied. (Rajongva nézi az
értetlen katonát)
LÜRKEOSZ Mit csináljak vele?
HÜPERMNÉSZTRA (hosszú szünet után,
csendesen) Ólj meg.
LÜRKEOSZ (felváltva bámulja a lányt és a
tört, és aztán szélesen elmosolyodik)
Értem az érc beszédét. Azért rejtetted
párnád alá e tört, hogy megölj.
HÜPERMNÉSZTRA (feje előrebukik) Igen.
LÜRKEOSZ (diadalmasan) Ha nem
szeretsz belém. De belém szeretnél.
HÜPERMNÉSZTRA Én . . . LÜRKEOSZ
Felesleges a szó. Töb-
bet mond nekem ez a penge. (Kö-
zeledik a térről a lány felé)
HÜPERMNÉSZTRA (háti-ül) Mit
akarsz?
LÜRKEOSZ Visszateszem a tört a
párnád alá. Ahol volt.
(Becsúsztatja) Most már melléd
fekhetek. (Győztesen, elégedetten)
Eloltom a fáklyákat. (.Körbejárja a
nászobát, a három fáklya közül kettőt
egy-egy fújással elolt. A harmadikat
égve hagyja, annak tényében
gyönyörködik Hüpermnésztrában. Majd
az ágyhoz megy) Itt vagyok.

HÜPERMNÉSZTRA Lürkeosz, tudnod kell
mindent...
LÜRKEOSZ Mindent tudok. Most én
mondom el neked titkomat.
Amikor közeledtünk Argosz felé,
és megszólított a szél, örök életet
ígérve, szívem mélyén megszű-
letett egy dal . . . HÜPERMNÉSZTRA
Milyen dal? LÜRKEOSZ (amelyet Idmón
énekel)

HÜPERMNÉSZTRA Folytasd. LÜRKEOSZ
Ennyire emlékszem . . .
(Ovatosan a láng mellé telepszik)
HÜPERMNÉSZTRA RA Félek . . .
LÜRKEOSZ Ha mégsem tudod ne-
kem adni a tested, segíthetsz ma-
gadon, párnád alatt a tör.
HÜPERMNÉSZTRA Csókolj meg.
LÜRKEOSZ (hangja elfullad a csók-
ban) Óóó...
HÜPERMNÉSZTRA Jaj!
LÜRKEOSZ Megsebeztelek?
HÜPERMNÉSZTRA (keze a tört keresi)
Nem. Nem tudom megtenni.
Szeretlek, Lürkeosz.
LÜRKEOSZ (amennyire csak telik tőle,
gyöngéden átöleli Hüpermnésztrát)

Megszólal a mézszárlásra hívó lantok első
dallama

(Mámoros mosollyal) Zenét hallok, lantok
szavát...
HÜPERMNÉSZTRA (miközben öleli őt a
katona, jobb kezét a párna alá lopja, és
lassan előkaparja a

tört) Szoríts magadhoz, hogy ne tudjak mozdulni se ...

A második lantszó hevesebb, gyorsabb, sürgetőbb

LÜRKEOSZ A mi nászzenénk!
HÜPERMNÉSZTRA (marokra fogja a tört) Fogd le mind a két kezem ...

Harmadik futamra kezdenek a lantok. Jajszó hasít a zenébe: „Áááá... Élektra”

LÜRKEOSZ Valaki kiáltott. (Föl-emelkedik, figyel, most szabadon van a szíve)
HÜPERMNÉSZTRA (kezeiből kifordul a tör, a párdubcőre esik)

Ismét eltorzult férfikiáltások törnek a vad lantzenébe

LÜRKEOSZ Mi ez a szörnyű...
HÜPERMNÉSZTRA, (felkapaszkodik, jajgatva csókolja Lürkeoszt, az övét kezdi oldani) Szeretlek ...

A lantok fortisszimóban szólnak, egymásra torlódnak Aigüptosz fiai-nak halálkiáltásai

LÜRKEOSZ (letépi magáról Hüpermnésztrát) Testvéreim... a testvéreim! ...
HÜPERMNÉSZTRA (nyújtja a tört, könyörög) Állj bosszút rajtuk... (Rimánkodva) Ólj meg ...
LÜRKEOSZ (az ajtóhoz rohan. Zárva találja. Öklével veri) Ki zárta rám az ajtót? Hé, nyissátok ki, mert az egész palotát lerontom.

Hirtelen csend lesz. A jajszó és a lantok hangja elnémul, az ajtó kinyílik, mögötte Danaosz áll fáklyás kísérettel

HÜPERMNÉSZTRA (felmarkolja a tört, hogy magába szűrje, Lürkeosz észreveszi, gyors mozdulattal kikapja a lány kezéből. Maga elé tartja, így áll a lassan benyomuló Danaosz és kísérete előtt)
DANAOSZ Egy szál tőrrel akarsz harcba kelni Argosz ellen?
LÜRKEOSZ Ennyim van, király.
TÉLÉPHOSZ (mögötte a gárdistákkal) Húszezer dárdával, tízezer karddal szembeszállnál?
LÜRKEOSZ Nincs más megoldás.
DANAOSZ Igazad van. Fogjátok el.

A testőrök hálót dobnak Lürkeosz-ra, aki hiába védekezik, a csapda összeszűkül, a háló kötelei Téléphosz kezében futnak össze

(Szemrehányóan néz Hüpermnésztrára) Nem hajtottad végre a parancsot. Haszontalan. Fájdalmas lesz megválnom tőled.

HÜPERMNÉSZTRA (lehajtott fejfel áll apja előtt és sír)
DANAOSZ (a hálóba zárt Lürkeosz-hoz fordul) A tör az én tulajdonom. Gyűjteményem legszebb darabja.

LÜRKEOSZ (egyetlen mozdulattal szétfeszíti és ledobja magáról a hálót, a testőrök a földre zuhan-nak, a fiú Hüpermnésztra felé nyújtja a tört) Engedd meg, király, hogy a lányodnak adjam.

DANAOSZ Önként átadod neki? Miért?

LÜRKEOSZ Hogy helyrehozza, amit elmulasztott. És te megbocsáss neki.

DANAOSZ (leinti Téléphoszt, aki dárdáját Lürkeosz hátába akarja vágni. Hüpermnésztrához megy, kezét megfogja és Lürkeosz felé vezeti. Uralkodása nagy pillanata ez) Köszönd meg neki, Hüpermnésztra hogy mulasztásodat pótol-hatod. Lürkeosz kiválasztott halandó. Égi szózatnak engedelmesséked. Vedd át tőle a tört és öld meg.

HÜPERMNÉSZTRA Kegyelmezz, papa ...

DANAOSZ Fogd a tört, a vőlegényed kér rá.

LÜRKEOSZ Értsd meg, ha nem vállalnám testvéreim sorsát, a szegyenbe halnék bele.

DANAOSZ Ne kérsd magadat.
HÜPERMNÉSZTRA (ijedten, csodálkozva) Miért is születtem?

LÜRKEOSZ (biztatja) Ne félj, nem lesz megerőltető. Van itt a mellemen két izom szikláik között egy vékony horpasz, ott áthatol a tör. Várj, segítek. Ideillesztem a hegyét, neked csak egyet kell taszitanod a tőrön. (Varakozásteljesen tartja magán a tört)

DANAOSZ (Hüpermnésztrához atyailag) Nem szabad ennyi kedvességet visszautasítanod. Ha nem fogadsz szót, s megsérted vőlegényedet, halál vár reád, gyermekek.

HÜPERMNÉSZTRA (felemeli a fejét, őszintén mentegeti magát apja előtt) Megtenném, papa, de nem mozdul a kezem.

DANAOSZ (segítő szándékkal) Árészt, segíts a boldogtalan gyermekem, adj neki erőt, hogy végrehajtsa a tettet, amit sorsába véselt halhatatlan kezed.

A háttérből kibontakozik a Danaidák sora, az öt lány, akiket már ismerünk, úgy állnak, hogy mögöttük el tudjuk képzelni a többi is. Nász-ruhájukon szívük felett, mint jel-vényt, vérfoltot viselnek

Itt vannak testvéreid. Árészt küldte őket, hogy segítsenek.

A Danaidák nagy jóakarattal, testvérien szólnak hozzá

ERATÓ Megsértetted apánkban a törvénv;

PÜLARGÉ S a törvénytörő mind boldogtalan.

KLEOPÁTRA Árnyad is az lesz lent az Alvilágban.

ÉLEKTRA Sosem apad ki könnyeid patakja.

PARTHISZ Bűnöd örökké új forrást fakaszt.

DANAOSZ Figyelj a testvéri sz

HÜPERMNÉSZTRA Figyelek, papa. Testvéreim, szóljatok tovább.

ERATÓ Megsértetted apánkban az oltárt.

PÜLARGÉ S az oltársértő mind boldogtalan.

KLEOPÁTRA Árnyad is az lesz lent az Alvilágban.

ÉLEKTRA Magányosan bolyonghatsz vaksötétben.

PARTHISZ S utadnak végét sosem éred el.

HÜPERMNÉSZTRA (lassan felemeli a kezét, hogy megölje Lürkeoszt, de megtorpan, könyörögve felkiált) Segítetek, segítetek!

DANAIDÁK (együtt, a legnagyobb aggodalommal) Megsértetted apánkban Árészt istent. Az istensértő mind boldogtalan. Árnyad is az lesz lent az Alvilágban. Virágot ültetsz időtlen időig. És török bújnak ki kezéd nyomán.

HÜPERMNÉSZTRA (e pillanatban válik gyermekből felnőtte) S aki tört ültet... Virágot fakaszt?

ERATÓ Boldogságot, kis húgunk.

Most megyünk,

PÜLARGÉ Hogy a Lerna vizébe

dobjuk őket,

KLEOPÁTRA Kiket apánk parancsa

küldött ágyainkba,

ÉLEKTRA És szüzességünk paran-

csa megölt.

PARTHISZ (gyorsan megcsókolja

Hüpermnésztrát)

A lányok kihátrálnak és eltűnnek

DANAOSZ (megkönnyebbült sóhaj után) Most már gyermekjáték lesz. Láss hozzá, az idő rohan, aztán te is mehetsz játszani testvéreiddel a Lernán.

LÜRKEOSZ Gyere már, elszibbad a kezem, ha még sokáig így kell tartanom a tört. HÜPERMNÉSZTRA (torkaszakadtá-

ból kiáltja) Nem!

DANAOSZ (Lürkeoszhoz) Ne haragudj, Árészt sem bír vele. Téléphosz! TÉLÉPHOSZ (előrelép) Uram!

DANAOSZ Leküzdve bánatom, el-

rendelem, hogy legkisebb lányomat,

Hüpermnésztrát vezettesd el az

Areopagoszra. Add át bíráltnak.

TÉLÉPHOSZ Mi legyen az ítélet?

DANAOSZ Fajankó! Én írom elő a

büntetést?

TÉLÉPHOSZ Bocsáss meg, király.

DANAOSZ Egyébként nem lehet

más, mint halál.

TÉLÉPHOSZ (a katonákhoz) Kötöz-

zétek meg.

LÜRKEOSZ (felemeli a tört) Hozzá ne

nyúljatok!

DANAOSZ Köszönöm, fiam, hogy

véded őt. Nemes viselkedésed

megnyerte szívemet. Magam végzek

veled.

IDMÓN (a kidöntött ajtó nyílásában

feltűnve) Ne mozdulj, Danaosz

király.

DANAOSZ Királyodnak parancsolsz,

szolgapap? (Kikap egy dárdát va-

lamelyik katona kezéből és Lürke-

oszra szegezi)

IDMÓN (botjával félreüti a dárdát, és

a palota mélysége felé mutat)

PALLASZ A. (hátról fény gyullad ki ebben a fényben jön előre könnyed, méltóságos, isteni lépteivel Pallasz Athéné. Egy pillanatig mindenki eltakarja szemét a fény elől. Az istennő mosolyog, ez a mosoly azonban nem bővülő, nem megbocsátó, nem felemelő, pontosan hűvösen kirajzolt, mint az ítélet) Jól mondta Idmón. Te se mozdulj, Danaosz király. És ne kérd számon Hüpermnésztrától, hogy miért nem ölte meg Lürkeoszt parancsod szerint. Az ő tetteire nincsen magyarázat. (Minden ellágyulás nélkül, tárgyilagosan) Csak amit a gyűlölet teremt, az értelmezhető. De ami ésszerűtlen, mint a szeretet, arról mit mondhatunk? Lürkeoszt egy szál törrel Argosz ellen, ki nem tartja esztelennek? En sem mondhatok mást, mint hogy bolond. Nincs mit keresniök a földön. Na, fogjátok meg egymás kezét és induljatok.

HÜPERMNÉSZTRA Hová?

PALLASZ A. Ne bosszants, te lány. Mostanáig azért nyafogtál, hogy csillag legyél. Az lesz.

HÜPERMNÉSZTRA Hallod, Lürkeosz, csillagok leszünk, mint Androméda és Perszeusz.

LÜRKEOSZ En is... istennő... én is?

PALLASZ A. Elég nehéz felfogású vagy.

LÜRKEOSZ Szóval... menjünk?

HÜPERMNÉSZTRA Szaladjunk már, te mafla. (Kézen ragadja és futni kezd vele)

DANAOSZ A töröm!

PALLASZ A. Meg ne álljatok! (A magasba mutat) Ott a helyetek.

TÉLÉPHOSZ (átnyújtja a tört Danaosznak) A dicsfényben visszacsentem tőle.

Hüpermnésztra és Lürkeosz eltűnik a palota mélyén

DANAOSZ (mohón magához szorítja kincsét) Jól van, Téléphosz, jól van, köszönöm. Idmón!

IDMÓN Tessék, uram,

DANAOSZ Mit csinálnak a lányaim? Ők negyvenkilenc?

IDMÓN Játszanak a Lerna partján, és várják Hüpermnésztrát.

PALLASZ A. (az ég felé mutat) Már ott vannak. Fent ragyognak az égen, egymás mellett. A két legfényesebb csillag. A béke csillagai.

Mindenki a magasba bámul, Danaosz kétségbeesve tárja szét karját

DANAOSZ (remegve fordul Pallasz Athénéhez) És mi lesz a háborúval?

PALLASZ A. (szünet után) Mi lenne? Kezdtétek el.

Függöny

II

Lürkeosz cipésmester háza Hydra szigetén. Három tagozású ház. Jobbra a bejárat négy lépcsőfokkal. Az ajtó felett tábla lóg: Andreasz Lürkeosz sarukészítő és cipésmester. Az ajtó mellett zsinóros csengő, kö-

zépen a lakószoba szerény bútorzattal, balra a műhely. A néző az utca felől látja a ház belsejét. Éj-szaka van, csillagos ég. A házban csend, mozdulatlanlanság

VÁNDORIPAROS (balról elől megjelenik, kezében szerszámosládát visz, vállán hátizsák. Bandukol az utcán, közepén megáll, öt másodpercig nézi a közönséget, aztán megszólal) A végzet vagyok. (Továbbmegy és jobb oldalon eltűnik a szemünk elől)

HÜPERMNÉSZTRA (a szoba bal sarkában levő heverőn megmozdul. Negyvenéves, telt, szép arcú és formájú asszony. Felül, párnája alól lassan, óvatosan előhúzza egy konyhakést. Elővigyázatosan le-száll a fekvőhelyéről, lélegzet-visszafojtva indul fehér hálóingében, mezítláb, kezében a késsel a szoba másik felében levő dívány felé, melyen férje alszik)

LÜRKEOSZ (ötvenöt esztendő, alacsony, meggyötört emberke. Hirtelen felül a díványon, nagyot kiált) Mi az!

HÜPERMNÉSZTRA (felsikolt) Jaj!

LÜRKEOSZ Te vagy, Hüpermnésztra?

HÜPERMNÉSZTRA En. Nagyon megijesztettél.

LÜRKEOSZ En is megijedtem. Azt hittem, tolvaj jár a házban. (Elem-lámpájával rávilágít a feleségére) Mi van a kezében'?

HÜPERMNÉSZTRA Mi lenne?

LÜRKEOSZ Úgy látom... kés. HÜPERMNÉSZTRA Az. Kenyérvágó kés.

LÜRKEOSZ (felül az ágyon) Mit akarsz azzal a késsel?

HÜPERMNÉSZTRA Mit akarhat az ember egy kenyérvágó késsel?

Kenyeret vágni ...

LÜRKEOSZ Éjszaka?

HÜPERMNÉSZTRA Éhes vagyok.

Arra ébredtem, hogy fáj a gyomrom az éhségtől.

LÜRKEOSZ (leszáll az ágyról, kék hálóingében Hüpermnésztrahoz megy) Add ide, majd én szelek neked egy karéjjal. (Elveszi a feleségétől a kést)

HÜPERMNÉSZTRA Görcs állt a hasamba az ijedségtől. Már nem kell a kenyér.

LÜRKEOSZ Adjak egy pohár vizet'?

HÜPERMNÉSZTRA Nem. Visszafekszem. (A fekvőhelyére vánszorog)

LÜRKEOSZ Ahogy akarod. (Leteszi a kést az asztalra, az elem-lámpát eloltja, lefekszik a helyére, a csillagok ragyognak, a hold is süt, csend)

HÜPERMNÉSZTRA (sóhajt)

LÜRKEOSZ Jobb egy kicsit?

HÜPERMNÉSZTRA Jobb. Nyugodtan alhatsz, Lürkeosz.

LÜRKEOSZ Kiment az álom a szememből.

HÜPERMNÉSZTRA Nekem is.

LÜRKEOSZ Emlékszel... az esküvőnkön, annak idején, milyen szépen beszélt a pap? Egy történetet is mondott a királylányról, akit úgy hívtak, mint téged és a királyfirol, akinek Lürkeosz volt a neve.

HÜPERMNÉSZTRA Nagy hülyeség. LÜRKEOSZ Csillagokká váltak az égen ...

HÜPERMNÉSZTRA Minek evvel most előhozakodni? (Ásít) Kezd elfogni az álom.

LÜRKEOSZ A szerelem tette őket csillaggá.

HÜPERMNÉSZTRA Jó éjszakát!

LÜRKEOSZ Jó éjt! (Csend) Alszol?

HÜPERMNÉSZTRA Igen. LÜRKEOSZ En is. Lehet, hogy álomban beszélek.

HÜPERMNÉSZTRA Hallgass már, az ég áldjon meg.

LÜRKEOSZ Mégsem alszom. Álomban kedvesebben beszélnél velem.

HÜPERMNÉSZTRA (újra sóhajt)

LÜRKEOSZ Mondd... eszedbe jutott már neked, hogy megölj engem'?

HÜPERMNÉSZTRA Megbolondultál? LÜRKEOSZ Csak úgy képzeletben ...

Ahogy mondani szokták, hogy valaki valakit legszívesebben megfojtana egy kanál vízben...

HÜPERMNÉSZTRA Hagyj békét a hülyeségeiddel. Aludni akarok.

LÜRKEOSZ Mert nekem már nem egyszer eszembe jutott.

HÜPERMNÉSZTRA Hogy én a halá-

lodat kívánjam?

LÜRKEOSZ Nincsen abban semmi. Hűsz esztendeje élünk egy fedél alatt, gyerek nélkül. En is el szoktam merengeni azon, hogy mi volna, ha egyszer csak nem lennél.

Többször elképzelttem, amint fürdesz a tengerben, és elragad egy cápa.

HÜPERMNÉSZTRA Nem szeretem az otromba tréfáidat.

LÜRKEOSZ Ez nem tréfa. Csak ábránd.

HÜPERMNÉSZTRA (megdöbbenve felül) Ilyeneket fogatsz a fejedben?

LÜRKEOSZ Egyszer gondolatban mérget tettem a kávédba.

HÜPERMNÉSZTRA Uramisten!

LÜRKEOSZ Egyszer meg lelöktelek, a templom mögött a szakadékbá.

HÜPERMNÉSZTRA Mért mondasz nekem ilyen szörnyűségeket?

LÜRKEOSZ (felkattintja a villanyt, a díványon térdel) A konyhakés miatt, Hüpermnésztra.

HÜPERMNÉSZTRA Nem hagynád végre abba ezeket a marhaságokat?

LÜRKEOSZ (az asztalig dőcög) Nem marhaságok ezek, Hüpermnésztra.

(Felemeli a kést az asztalról, méregeti)

Egy ilyen konyhakésről sok minden eszébe jut az embernek.

Neked például az, kár volt a szépségedet egy csőrő suszterra pazarolnod.

Hűsz évvel ezelőtt nem-csak Hydra szigetén, egész Hellaszban te voltál a legszebb lány.

Sok gazdag turista vetette rád a szemét. Akár egy milliomoshoz is hozzámegettél volna.

Akkor most fényesen tündökölnél, mint a csillag abban a mesében, amit a pap mondott.

És akkor most nem ilyen csőrő kis suszter, ilyen vakarásnyi öregember szólna hozzád, hanem egy másik csillag.

(Jobb kezéből bal kezébe teszi át a kést, így

vizsgálja tovább) Persze, engem is noszogat. Mit állsz itt — mondja —, mint számár a hegyen, hús éven át robotoltál ezért a nőért, házat építettél neki, a gondolatát is lested, mindennap megfürödtél érte, takarítottál helyette, mostál, főztél, egész Hydra rajtad röhögött, ő meg csak tette a nagy semmit, szépitkezett, bolondította magába a férfiakat ... Azt hiszed, te marha, hogy amikor száműzött az ágyból, mással nem feküdt le? Lürkeosz, ha van még benned egy csepp őseid véréből, döfj a szívé-be. (Szünet után) Nekem ezt mondja a kés. De felőlem beszélhet összevissza. Hiába, én most is szeretlek. (Az asztalra vágja a konyhakést)

HÜPERMNÉSZTRA (íjedten nézi a férfit, aztán visszádol a párnára) Oltsd el a villanyt, Andreasz, az-tán aludjunk.

LÜRKEOSZ Igaz, nemsokára pirkad. (Leoltja a villanyt, a kapcsoló mellett áll) Ne haragudj.

HÜPERMNÉSZTRA Nem haragszok. Jó éjt.

LÜRKEOSZ Most is olyan szép vagy, mint hús esztendeje. Talán még szebb, mert begyújtotta a tested a sok férfikivánságot.

HÜPERMNÉSZTRA (a falnak fordul) LÜRKEOSZ Nem akarod, hogy egy kicsit odamenj-k?

HÜPERMNÉSZ FRA Még csak az kénel!

LÜRKEOSZ A férjed vagyok.

HÜPERMNÉSZTRA Százszor megmondtam, hogy soha többé!

LÜRKEOSZ (elindul az ágy felé) Márpedig én most melléd fekszem.

HÜPERMNÉSZTRA (felül a heverő szélére) Azt próbáld meg, te disznó!

LÜRKEOSZ Disznónak nevezel?

HÜPERMNÉSZTRA Undorodom tőled.

LÜRKEOSZ (szünet után) Akkor én most elmegyek a Kirkére. Éjfél-kor indul a tengerre a pireuszi lányokkal.

HÜPERMNÉSZTRA (felnevet) Kell is azoknak egy ilyen hótszegény suszter!

LÜRKEOSZ (bűnbánattal) Csak elkeseredésemben mondtam. Hát kéne nekem az az idegenforgalmi kupi, amikor olyan szerelmes vagyok beléd, mint fiatal segéd koromban.

HÜPERMNÉSZTRA Engedj aludni. Elegendem van belőled. Inkább egy útszéli koldussal feküdnék le, mint veled.

LÜRKEOSZ Halálra akarsz gyötörni?

HÜPERMNÉSZTRA Már megint a szívemet facsarod? Azt hiszed, érdekelne, ha meghalnál?

LÜRKEOSZ (kihúzza a kést az asztal lapjából)

HÜPERMNÉSZTRA Mit akarsz azzal a késsel?

LÜRKEOSZ Már mondtam. (Kicsit szégyenkezve tartja a kezében a kést) Szeretlek.

HÜPERMNÉSZTRA Tedd le!

LÜRKEOSZ Nem tudom. Nem engedni el az ujjaimat.

HÜPERMNÉSZTRA Késsel akarsz kényszeríteni, hogy lefeküdjek veled?

LÜRKEOSZ (szerényen) Igen.

HÜPERMNÉSZTRA Nem sül le a képeiről bőr?

LÜRKEOSZ Dehogynem. Majd elsüllyeszek. De mit csináljak, ha már csak a konyhakés van a pártomon?

HÜPERMNÉSZTRA Tedd le a kést!

LÜRKEOSZ Nem teszem.

HÜPERMNÉSZTRA Nem? LÜRKEOSZ Nem. HÜPERMNÉSZTRA (pofon vágja)

Kijózanodtál?

LÜRKEOSZ Az istenit a fejemnek, most még jobban kívánlak. (Előreszegezi a kést) Indulj az ágyba!

HÜPERMNÉSZTRA Nem. LÜRKEOSZ Indulj! HÜPERMNÉSZTRA Inkább meghalok.

LÜRKEOSZ Indulj! HÜPERMNÉSZTRA (váratlanul nekiugrik Lürkeosznak. Megragadja a kés nyelét) Megöllek! (Birkózik a férfival)

LÜRKEOSZ Ne... ne... Hüpermnésztra, még megsebesíted magad.

HÜPERMNÉSZTRA Nyomorult gazember!

LÜRKEOSZ Ne... ne... (A padlóra zuhan)

HÜPERMNÉSZTRA (rémülten áll, kezében a véres konyhakéssel) Uramisten ... (Meredten nézi a mozdulatlan férfit, akinek hálóin-gén a szíve fölött ugyanolyan vörös folt ül ki, mint a Danaosz-lányok nászruháján az első játékban) Andreasz ... megsebesültél?

A lakás hátsó falán megjelenik a cipész árnyképe

LÜRKEOSZ (hangja) Me^shaltam. drágám.

HÜPERMNÉSZTRA (remegve) Ki az?

LÜRKEOSZ (hangja) Én. Indulnom kell az Alvilágba.

HÜPERMNÉSZTRA Hol vagy?

LÜRKEOSZ (hangja) Itt a falon.

HÜPERMNÉSZTRA (megfordul, -megborzong) Ez te vagy?

LÜRKEOSZ A lelkem. Én a lábad előtt fekszem.

HÜPERMNÉSZTRA Megöltelek?

LÜRKEOSZ Véletlenül... de pont szíven találtál.

HÜPERMNÉSZTRA (felzokog) LÜRKEOSZ Nem tehetsz róla. Én vagyok az oka. Rossz helyen álltam. Ha tíz centivel odébb hajlok, csak a karomon sebesítesz meg.

HÜPERMNÉSZTRA Miattad börtön-be zárnak! Öreg asszony leszek, mire szabadulok! Támadj fel, bizonyisten meghálálom. Én mindennap a tied leszek, Lürkeosz. Segíts rajtam.

LÜRKEOSZ Már késő, Hádész túrelmetlenül integet, hogy kövessem. Isten veled... csillagom.

HÜPERMNÉSZTRA És mi legyen a tetemeddel?

LÜRKEOSZ Rád bízom. Te olyan ügyes vagy.

HÜPERMNÉSZTRA Nem jut eszembe semmi.

LÜRKEOSZ Teremtöm! Nem hagyhatlak itt ilyen kétségbeejtő helyzetben ... Megvan! Megvan a megoldás, drágaságom. Áss el szépen a padló alá, a kutya sem fog keresni. (Az árnyélc eltűnik a falról)

HÜPERMNÉSZTRA (térde hullik a tetem mellett)

Mennydörgés távolról, a csillagok kezdenek eltűnni az égről, korom-sötét lesz a szín, deszkarecseség, ásó surrogása, esőcsurgás, aztán elcsendesednek a hangok, kalapácsütések koppanása követi egymást. Világosodik, Lürkeosz eltűnt, Hüpermnésztra szögeket ver a padlóba. Térdel, foga közül szedi ki a szögeket és kalapácsol. Teljes világosság. Az asszony befejezi a munkát, így térdelve, feldúlt állapotban is feltűnően szép. Amikor az utolsó három szögél tart, kint az utca jobb oldalán, a cégtábla alatt feltűnik a pópa

PÓPA (kedves, közéletmetű, élénk szemű, kicsit aszmatikus ötvenes férfi) Megáll a lépcső előtt, és hallva a kalapácsütéseket bentről, meghúzza a bejárati csengőt)

HÜPERMNÉSZTRA (rémülten igazítja a leszögelt padlóra a szőnyeget, rohan át a műhelybe a kalapáccsal)

PÓPA (ismét megrántja a csen ő-

HÜPERMNÉSZTRA (a kalapácsot a suszterasztalra teszi, fut vissza a szobába, mindkét ágyneműt bedobálja a heverő aljába, pongyolát kap magára, és rohan ajtót nyitni) Ki az?

PÓPA Én vagyok, Vargalosz pópa.

HÜPERMNÉSZTRA Ó... tisztelendő atyám ... dicsértessék.

PÓPA Mindörökké fiam.

HÜPERMNÉSZTRA (kinyitja az ajtót) Mivel szolgálhatok tisztelendőségnek?

PÓPA Reggeli misére megyek, gyermekem. Kalapácsütéseket hallottam, ha Lürkeosz mester már dolgozik, akkor nincs korán, megkérdezem, készen van-e az új cipóm, mert hogy tegnap reggelre ígérte, de tegnap nem volt rá érkezésem, hogy eljöjjenek.

HÜPERMNÉSZTRA Ha megígérte, és tegnapra ígérte, akkor biztosan megvan. Tessék beljebb kerülni.

PÓPA Köszönöm, lelkem, én is biztos vagyok benne, hogy készen van. Ha Lürkeosz mester megígér valamit, az olyan biztos, mint a halál.

HÜPERMNÉSZTRA (megretten, fűrkészi a pap arcát, nem gyanakszik-e rá)

PÓPA Valami baj van?

HÜPERMNÉSZTRA Ó, dehogyan... csak hát nincs itthon az uram. PÓPA Ilyen korán elment?

HÜPERMNÉSZTRA (zavarban) El. PÓPA Különös ...

HÜPERMNÉSZTRA (megrettenve) Mi különös van benne?

PÓPA Hát azok után, ami éjszaka történt ...

HÜPERMNÉSZTRA *(remeg)* Az éjszaka? Tisztelendőséged tudja, mi történt az éjszaka?

PÓPA Tudom, de azt hiszem, jobb ha erről nem beszélek. Majd a rendőrség...

HÜPERMNÉSZTRA A rendőrség? PÓPA Mikor került sor rá?

HÜPERMNÉSZTRA *(sápadt)* Mire?

PÓPA Hát arra a dologra? Ahogy maga mondja, az elmenetelre...

HÜPERMNÉSZTRA *(a legrosszabbra elkészülve hallgat)*

PÓPA *(megsimogatja az asszony arcát)* Nem szabad ennyire kétségbeesnie ... én gyüttérzek magával ...

HÜPERMNÉSZTRA *(elképedve)* Tisztelendőséged?

PÓPA *(belép a műhelybe. Aggodalmasan)* Biztosan megvolt annak az elmenetelnek a maga előzménye.

HÜPERMNÉSZTRA *(sírni kezd)* PÓPA Előbb egy kis veszekedés... aztán... *(Sóhaj)* HÜPERMNÉSZTRA *(kitör)* Tisztelendő atyám., nem bírom tovább, nem tud hallgatni a lelkem, mindent meggyónonk

PÓPA Nyugalom, lányom... minden házasságban előfordul néha egy 'is csetepaté. *(Felragad egy pár cügos cipőt a polcra)* Ez az! Meg kell adni, gyönyörű munka. Felpróbálok. *(Leül a háromlábú suszterszékre, saruját ledobja a lábáról)* Előbb a ballábast, mert a bal lábam nagyobbra taonsz)dott, mint a jobb. *(Föhúzza)* Hüha . . . mintha friss fűbe lépne az ember meztálláb. *(Hirtelen elkomorodik)* Mondja, lányom... és veszekedés közben egyszer csak fogta magát és... hogy is mondjam, volt, nincs?

HÜPERMNÉSZTRA *(feljajdul)* PÓPA Mintha a föld nyelte volna el?

HÜPERMNÉSZTRA *(zihál)* Én édes istenem...

PÓPA *(arca teljesen elsötétedik)* Legyünk túl rajta, mondjuk ki. Elment a Kírkére!

HÜPERMNÉSZTRA Fenyegetőzött vele...

PÓPA *(lassan feláll, kezében a még fel nem próbált jobblábas cipővel)* Micsoda felelőtlen romlottság!

HÜPERMNÉSZTRA Én ...

PÓPA Hagyja, lányom, erre nincs méntség. Itthagyni egy ilyen gyönyörű asszonyt azokért a... isten ^{bümit} ne vegye, amit most mondok ... hetérákért! *(Szemrehányóan)* S maga még visszavárja azt nyomorultat?

HÜPERMNÉSZTRA Bácsak várhatnám.

PÓPA Ne várja. Hogyan is várhatna egy halottat?

HÜPERMNÉSZTRA *(zokog)*

PÓPA Vigasztalódjék .. a Kírké a mi Hydránk szégyene volt. Ezzel legalább — isten ezt se vegye bünül — örökre befellegzett az üszó nyilvánosháznak. Mert mi történt? Utolérte őket az ég büntetése. *(A jobblábas cipőt is felpróbálja)* Én magánemberként sajnálom Lürkeosz mestert, mert az egyszer szent, hogy művésze volt a cipőkészítés-nek. *(Feláll, lépeget)* Ebben a cipőben zenélnék az ember lábai.

HÜPERMNÉSZTRA Tisztelendőséged az ég büntetéséről szólott ...

PÓPA Meggyőződésem., hogy az volt.

HÜPERMNÉSZTRA Mi volt az?

PÓPA Mi volt az? Mi volt az? Miért én mondjam. ki. Úgyis nemsokára itt lesz a rendőrség.

HÜPERMNÉSZTRA *(felsikolt)*

PÓPA Ezt sajnos nem lehet elkerülni.

HÜPERMNÉSZTRA Ide jönnek? PÓPA Miért csodálkozik? Biztosan kimennek a többi. özvegyhez is.

HÜPERMNÉSZTRA ^{Urai...isten!} *(Nagyon izgatottan)* Csak nem süllyedt el a Kinké?

PÓPA Senkit sem sikerült kimenteni ... *(Közben papírba csomagolja a saruját)* De hát én nem akarom gyötörni magát, kedvesem. Imádkozom érte és magáért. Ez az egyetlen, amit tehetek. *(Vigasztalóan Hüpermnésztra vállára teszi a kezét)* Az Úr talán megbocsát annak, aki ilyen cipőket alkotott. *(Átsétál a lakószobába, lábai szinte úsznak a levegőben, de arcán ott a tragédia okán érzett részvét)* Igaz i s ... mennyivel tartozom a cipőkért?

HÜPERMNÉSZTRA *(alig bír izgal-mával)* Semmivel... fogadja el tisztelendőséged annak emlékére, hogy... *(Igyekszik uralkodni boldogságán)* szegény Lürkeosz emlékére. És köszönöm, hogy imádkozni fog a megtévedt bűnös uramért és érettem.

PÓPA Szárítsa fel a könnyeit. Fiatal, szép, ki tudja, mit tartogat még magának a sors... *(Hirtelen meg-áll)* Hogy recseg a padló! *(Nyomogítja a szőnyeget az új cipőben)* Es biceg: ide-oda biceg... hiába, öre* ház ... ki kéne cserélni mindent.

HÜPERMNÉSZTRA *(nagy buzgalommal)* Ó, ha jó volt így eddig, jó lesz nekem ezentúl is.

PÓPA Megértem a lelkiállapotát. Nyugalomra van szüksége. Mise után még visszajövök. Ezeket a sarukat addig itthagynom. *(Megrendülve)* Emlékszik még, Hüpermnésztra, amikor annak idején összeadtam magukat... mennyi ideje is annak?

HÜPERMNÉSZTRA Hűsz esztendeje.

PÓPA Magam is fiatal voltam, s a szépsége arra ihletett, hogy az ifjú párnak elmeséljem a hatezer éves legendát Hüpermnésztráról és Lürkeoszról. Honnan tudhattam volna akkor, hogy a maga Lürkeosza nem lesz méltó ehhez a gyönyörű legendához. *(Tekintete a cipőjére esik, kicsit megemeli a reverendáját, gyöngéden, áhitattal mosolyog)* Az új cipőben fogok imádkozni rnagukért. *(Átadja a csomagot)* Tegye addig a műhely-be. *Isten áldja, Hüpermnésztra. (kis szünet után)* Ha szentekkel álmodom, mindig a maga szépségének fényében látom őket. Régen tervezem, hogy ezt elmondom magának. Azt hiszem, ez most a legalkalmasabb pillanat.

HÜPERMNÉSZTRA Büszke vagyok rá, hogy tisztelendőséged ilyen megható és gyöngéd szívvel fogadott a lelkébe.

PÓPA *(esetlenül)* Most már csak-ugyan ideje elmennem ... Nem, ne-kísérjen ki, magam is kitalálok. *(Kilép a házból)*

HÜPERMNÉSZTRA *(megkönnyebbülten átsasszézlik a műhelybe, le-teszi a sarukat, kalapáccsal, szögekkel visszaszáguld a lakószobába, bezárja a házat, aztán siet vissza az asztalhoz, odább tolja, felhajtja a szőnyeget, vizsgálja a padlót, ahol a pópa a recsegést észlelte. Gondosan, ügyesen szege-csel)*

PÓPA *(kis vallomásfélje után mosolyogva indul el az utcán)*

OLDOSZ *(megyven és ötven év közötti rendőrtiszt, egyenruhában jön az utca bal oldala felől. Szembetalálkozik a pópával)* Jó reggelt, tisztelendő uram. Hová ilyen korán?

PÓPA *(elkomorodik)* Jó reggelt, százados úr. Misére igyekszem. Reggeli misére, amiből most Mátgyvászmise lett. *(Kezet fognak)* Ismerik már az áldozatok nevét?

OLDOSZ Igen. Eddig hat asszony jelentkezett, akinek az ura eltűnt. az éjszaka.

PÓPA Sajna, van egy hetedik is.

OLDOSZ Kicsoda?

PÓPA *(hátrafelé bök)*

OLDOSZ *(elképed)* Csak nem... PÓPA De igen. Andreasz Lürkeosz. OLDOSZ Honnan veszi ezt, Varga-
losz uram'?

PÓPA Most beszéltem Hüpermnésztrával. Nem tudta szegény, miért nem jött haza a férje. Én világosítottam fel a katasztrófáról. *(Fel-húzza a reverendát)* Ez a megboldogult utolsó munkája. Mit szől hozzá, százados úr?

OLDOSZ *(elábrándozva)* Gyönyör . rú... PÓPA És kényelmes.

OLDOSZ *(továbbfolytatva a merengést)* Megcsalni ezt a csodaszép asszonyt? Pireuszi cemenékkal ?... Szinte hihetetlen...!

HÜPERMNÉSZTRA *(odabent szege-csel)*

PÓPA Hallja, százados úr? Az ura helyett dolgozik.

OLDOSZ *(mosolyogva)* Micsoda szerencse! Nekem itt most hivatalos dol*om van.

PÓPA Nem várja meg, amíg be-jelentést tesz a drága?

OLDOSZ Ha már itt vagyok, be-megyek hozzá. Aztán sietek vissza a hivatalba, gondolhatja, milyen óriási nyüzsgés van nálunk. Még nem tudjuk, hány áldozatot szedtek a pireuszi rimák, nem beszélve cd külföldiekről *(Elégedetten fel-kiált)* No de hát ki gondolta volna, hogy... ez igazán... és egy ilyen ember mellett kellett élnie ennek a csodálatos asszonymnak...

PÓPA *(föltékeny, gunyoros nyomatékkal pillant a cipőjére)* Látom, százados úr is Lürkeosznál dolgoztat.

HÜPERMNÉSZTRA *(visszaigazítja a szőnyeget, rááll, izeg-mozog rajta, és boldogan mosolyog, hogy most nem hallani semmiféle recsegést).*

OLDOSZ *(meghúzza a kapucsengőt)*

HÜPERMNÉSZTRA (összerezzen, először leejti a kalapácsot, gyorsan felkapja, visszaszalad a műhelybe, és gyászos arcot öltve siet a bejárat felé)

OLDOSZ Legyen nagylelkű tisztelelendőséged. Én a pireuszi lányokért is imádkoznék, végre őket is örökre elnyelte a tenger

PÓPA Nehéz kérdés, százados úr. Soha nem álltam még ilyei nehéz döntés előtt. Remélem, amíg a templomhoz érek, megvilágosul az elmém. Isten áldja. (Elmegy, közben finoman, felhúzza a reverendát, hogy új cipője látható legyen)

HÜPERMNÉSZTRA Ki az?

OLDOSZ Konsztantinosz Oldosz százados.

HÜPERMNÉSZTRA (nagy lélegzetet vesz, izgatott, de ez az izgalom csupa várakozás és kíváncsiság) Azonnal magamra kapok vala-mit... (Szalad a szobába, a szekrényből kicibál egy csinos ruhát, magára ölti, haját is megigazítja a szekrény tükreben, a szőnyegen szökdecselel kettőt-hármat, a padló most nem nyikorog, gyászos arcot ölt, aztán ajtót nyit) Jó reggelt, százados úr.

OLDOSZ Jó reggelt. Fogadja részvétemet, Hüpermnésztra.

HÜPERMNÉSZTRA (hálásan) Ó, százados úr ...

OLDOSZ Hát igen. (Mereven áll)

HÜPERMNÉSZTRA A Nyomozás?

OLDOSZ Csak részvét. Találkoztam a pópával. Elmondta, hogy de minek forgassam tört a szívében? Maga a hetedik özvegy, aki- vel ma beszéltek. Ki gondolta volna még tegnap

HÜPERMNÉSZTRA A Senki.

OLDOSZ A sors. Csak a sors ismeri a következő percet.

HÜPERMNÉSZTRA Szép gondolat.

OLDOSZ Hiszen ismer...

HÜPERMNÉSZTRA Igaz, a jóisten

is tudja.

OLDOSZ Sors, jóisten egyre megy.

HÜPERMNÉSZTRA Tessék :leülni.

OLDOSZ (leül) Köszönöm... Hal-lom., a megboldogult helyett dolgozik.

HÜPERMNÉSZTRA Ezt ki mondta a százados

OLDOSZ Nem kellett mondani. Ki-hallatszott a kalapácsolása. Nálunk, rendőröknél az ilyen gondo-

latkapcsolások pillanat alatt lezajlanak. (Szünet után) Maga nemcsak gyönyörű, de lelkiekben is gazdag, Hüpermnésztra. (Hallgat, gondolkodik, mit mondjon) Szeretem a csirizszagot.

HÜPERMNÉSZTRA Senki nem ismeri az én lelkemet.

OLDOSZ Gyermekkoromban sokat lábatlankodtam apám asztalosműhelyében. Aeginán laktunk. Ott meg az enyv szagát kedveltem.

HÜPERMNÉSZTRA Mért nevezett engem gyönyörűnek?

OLDOSZ Kifejlett szépérzékem van. Athénban többször is megcsodáltam Praxitelész fürdőből kilépő Aphroditéjét.

HÜPERMNÉSZTRA Maga ilyeneket tud?

OLDOSZ (szerényen) Nem olyan nagy dolog, műveltség dolga az egész.

HÜPERMNÉSZTRA, Még mindig gyakran jár Athénba?

OLDOSZ Ha csak tehetem. Hiszen tudja, kultúrával engem éjszaka is ki lehet ugrasztani az ágyból...

HÜPERMNÉSZTRA (szentül lesütve) Ne beszéljünk most ágyról ...

OLDOSZ Miért ne? Én örökre szívémben őrzöm annak az éjnek emlékét, amikor tizenhét éves korában beszökött velem Athénbe

és...

HÜPERMNÉSZTRA Ne, ne, százados úr...

OLDOSZ Es ott hevertünk a Lükébattosz bokrai között.

HÜPERMNÉSZTRA Az én lelkemben most ...

OLDOSZ Tudom, tudom a gyász...

Természetesen ilyen is van... Elmúlás, halál, miegymás, - de az élet mindennél hatalmasabb ...

Ott hevertünk a Lükébattosz bokrai között, amikor valahonnan messziről megszólalt egy gitár hangjain a Lessa Yalessa... (Nevet) S akkor én, a kultúra megszállottja,

felugrottam és táncolni kezdtem ... (Nevet) És maga azt kérdezte tőlem ...

Konsztantinosz, maga jobban szereti a zenét, mint a csókot?

HÜPERMNÉSZTRA Én most gyászban...

OLDOSZ Persze, hogy ott van. Hol lenne másutt? De hát most így,

nyakig a gyászban is oly szép, mintha Praxitelész alkotta volna.

HÜPERMNÉSZTRA A férjem soha nem mondott nekem ilyeneket.

OLDOSZ (egyszerűn, némi részvéttel) Szar ember volt.

HÜPERMNÉSZTRA Százados úr ... egy halottról...

OLDOSZ A halottról nincs egyetlen rossz szavam. Az éléről beszéltem.

HÜPERMNÉSZTRA Szeretted engem. Én voltam rossz hozzá.

OLDOSZ A maga jósa kimeríthetetlen. Szerette magát? És elment a Kirkén Pireusz kamatylányaival szórakozni?

HÜPERMNÉSZTRA Mert feldühítettem.

OLDOSZ Ugyan, mivel tud maga valakit feldühíteni? Aki a szelidség megtestesítője?

HÜPERMNÉSZTRA Azzal, hogy az este nem akartam, amit ő akart.

OLDOSZ Mit akart az a hm ... megpróbálok uralkodni magamon -- mit akart a megboldogult?

HÜPERMNÉSZTRA Engem.

OLDOSZ Ó... és maga... és maga? (Fölragyog) És maga nem állt kötélnék, Hüpermnésztra? Köszönöm.

HÜPERMNÉSZTRA Mit köszön?

OLDOSZ Nem is tudom, talán az emlék a Lükébattoszon... (Öklével nagyot üt az asztalra) Dehogy-nem tudom! Beszéljünk nyíltan, Lürkeosz nem illett magához. Jó cipész volt, le a kalappal, remek szakember, de egyébként faragatlan, bunkó paraszt.

HÜPERMNÉSZTRA (sőhaj) Hűsz évig éltünk együtt. Nem szerettem

ót, de sokáig a sajnálat érzése fűzött hozzá. Igaz, az utolsó évek-ben már alig engedtem őt magamhoz. Pedig, nagyon jó ember volt szegény. Ezt sohasem fogom tagadni.

OLDOSZ Én most nem mint a rendőrség vezetője ülök itt, drága Hüpermnésztra, hanem mint a férfi, aki úgy tekint magára, mint egy istennőre. Feleljen nekem, nagyon erőszakos volt Lürkeosz?

HÜPERMNÉSZTRA A Nagyon.

OLDOSZ Fenyegetőzött is?

HÜPERMNÉSZTRA Konyhakést fogott rám, és azt kiáltotta, megöl, ha nem leszek az övé.

OLDOSZ (felháborodva) Én a maga helyében kirántottam volna a kést a kezéből, és ledöftem volna azt a gazembert.

HÜPERMNÉSZTRA (felsikolt) OLDOSZ No, nem szó szerint értetem, hanem csak jelképesen. Az ilyen finomságok is a műveltség-gel járnak. Erkölcsileg kellett volna őt megsemmisíteni.

HÜPERMNÉSZTRA Hogyan? OLDOSZ Például úgy, hogy felhív

engem a rendőrségen és segítséget kér.

HÜPERMNÉSZTRA A férjem ellen?

OLDOSZ Miért ne? Ha egyszer életveszélyesen megfenyegette.

HÜPERMNÉSZTRA (elgondolkozva) Lehet, hogy igaza van, százados úr. Akkor talán nem kellett volna meghalnia szegény Lürkeosznak.

OLDOSZ Az biztos, mert én azonnal lakat alá tettem volna. Persze jobb így. Azt megúsza volna két-három hét zárkával, így viszont az örökkévalóságig, mulatozhat a tenger fenekén az elsüllyedt nyilvánosházban.

HÜPERMNÉSZTRA Kérem, százados úr, ne mondjon ilyeneket. OLDOSZ

Az a suszter elvette magát tőlem. Mit gondol, miért maradtam agglégény? Nem sejtett semmit?

HÜPERMNÉSZTRA (bűnbánattal) Sejtettem.

OLDOSZ (felkel a székből) És most bocsánatot kérek, hogy nem vettem tekintetbe eléggé e nap gyászos voltát. Elismerem, ez mégiscsak a gyász napja. (Izgalmában járkálni kezd a szobában) Túlsgósan nagy bennem az erkölcsi felháborodás, amellet még a nyomozást sem fejeztem be. Eddig Andreasz Lürkeossal együtt hét áldozatról tudok, bérlányokról nem beszélve, akiknek számát egyelőre nem sikerült, megállapítani. Persze a hét áldozat csak szigetünkre vonatkozik, számukban nem foglaltatnak benn a turisták. (Hirtelen megáll, cipőjét ideoda mozgatja) Itt valanc.i nyomja a talpamat.

HÜPERMNÉSZTRA (a szájához kap, nehogy felkiáltson) Hol?

OLDOSZ Itt, a szőnyeg szélén, meg-nézem ...

HÜPERMNÉSZTRA (megremeg, hangja-parancsoló) Ne!

OLDOSZ Miért ne? Apám asztalosműhelyében sok mindent ellestem,

értek a deszkához. Még koporsó-készítésnél is segítettem.

HÜPERMNÉSZTRA Koporsó... készítésnél?

OLDOSZ *(nevet)* Egyszer akasztófát is csináltunk...

HÜPERMNÉSZTRA *(alig jön hang a torkán)* Nem tud másról beszélni?

OLDOSZ Ne féljen, drágám, az ilyen témától. Egy kis sokkolás nagyon jót tesz ilyenkor. Felszabadítanak hat az emberre. Ezt mi nagyon jól tudjuk a rendőrségen... Nicsak! *(Az almáriumról levesz egy könyvet)*

„Istenek és istennők a mítoszok korában.” Ez igen. Nekem is megvan. Remek olvasmány. Rengeteg gyönyörű bűnügy, családi mézárások. *(Kis szünet után)* Emlékszik’?

HÜPERMNÉSZTRA *(egyre sápadtabb)* Mire?

OLDOSZ A könyvre.

HÜPERMNÉSZTRA A mézárásokat még nem olvastam.

OLDOSZ Feltétlenül el kell olvasnia. Tudja, régen a babonák korában azt hitték, hogy a gyászt feledéssel kell enyhíteni. Ma már tudjuk, hogy ez tévedés volt. Szembe kell nézni a halállal, ez a dolog titka. Magát rabságban tartja Lürkeosz halála, mert akárhogy éltek is, ez a ház mégis át van itatva Lürkeosz emlékével... *(Hüpermnésztra kezét két tenyere közé veszi)* Nekem szakmám a pszichológia... tudom, maga most nem csodálkozna, ha váratlanul belépne a műhelyből, vagy megszólalna az ajtócsengő, és ő állna a küszöbön)...

HÜPERMNÉSZTRA *(megborzong)* Ne ...

OLDOSZ Ilyesmire fel kell készülnie. Ezek az úgynevezett kényszerképzetek, lelki szorongások. Hiába nem szerette őt, mégis kénytelen a nemléte miatt rá gondolni. Esetleg hallani fogja az utolsó szavait, melyeket akkor mondott, amikor örökre eltávozott. Mit mondott utóljára.

HÜPERMNÉSZTRA Nem tudom...

OLDOSZ Majd eszébe fog jutni. Es akkor attól a szorongástól is megszabadul. Én ismerem a lélek minden zegzugát. A olyan érzékeny alkat, mint, maga, nem tudja elkerülni ezeket a gyötrelmeket. Biztos vagyok benne, hogy hallani fogja, amint Lürkeosz tompa, mély hangon üvöltözik maga után a mélyből... a tenger hullámai közül.

HÜPERMNÉSZTRA Istenem...

OLDOSZ Nem kell félni ezektől a kényszerképzetektől. Minden káros, kellemetlen emléktől egyszerűen meg lehet szabadulni. Meg kell ölni.

HÜPERMNÉSZTRA *(ájultan lefordul a székről)*

OLDOSZ Hüpermnésztra ! *(Felnyalabolja és a heverőre fekteti, szakszerű mesterséges légzést alkalmaz. Amikor az élet kezd visszatérni az asszonyba, feltámasztja párnák-ra. Lágyan pofozza. Az almárium*

üvegkancsójából vizet tölt, óvatosan itatni kezdi) Itt vagyok maga mellett ... már nincsen semmi baj... igyon még egy kortyot... így. Mosolyogjon. Átesett a sokkon. Fölszabadult a lelke.

HÜPERMNÉSZTRA *(üveges szemmel)* Én... én ...

OLDOSZ Egy utolsó kortyot és fölkelhet.

HÜPERMNÉSZTRA *(merev arccal kortyol)*

OLDOSZ Jobban érzi magát’?

HÜPERMNÉSZTRA *(hüvös, idegen hangon)* Tartóztasson le.

OLDOSZ Én vagyok, Hüpermnésztra ... Oldos sz szádacos...

HÜPERMNÉSZTRA Tartóztasson le.

OLDOSZ *(kínjában nevet)* Letartózz ... hehe... még mi nem jut eszébe?

HÜPERMNÉSZTRA *(saját erejéből felül)* Tartóztasson le.

OLDOSZ Hüpermnésztra ... térjen magához ... miért ... tartóztassam le’?

HÜPERMNÉSZTRA Megöltem az uramat.

OLDOSZ Micsoda gondolat! *(Nevet)* Andreasz Lürkeoszt a tenger mélyén talán már fel is falták a ha-lak.

HÜPERMNÉSZTRA Konyhakéssel öltem meg... *(Visszahanyatlik a párnára)*

OLDOSZ Én barom... mit csináltam? Rosszul hatott a sokkolás!

PÓPA *(most érzek a házhoz. Meghúzza a csengőt)*

OLDOSZ Orvost!

PÓPA *(újra megrántja a csengő zsinórját)*

OLDOSZ *(rohan az ajtóhoz, kinyitja)* Nincs bezárva. Rohanjon orvosért, Vargalosz atya... azonnal fusson Héliász doktorért ... itt lakik az első sarkon...

PÓPA Mi baj van?

OLDOSZ Megsokkoltam Hüpermnésztrát!

PÓPA *(felháborodottan)* Mit csinált?

OLDOSZ Visszaéltem a hatalmammal. Olyan eszközöket alkalmaztam a halotról való kérdés közben, amit, gyilkosoknál szoktam...

PÓPA Iszonyatos ember!

OLDOSZ Jót akartam, szavamra, jót akartam, hiszen Hüpermnésztra volt az egyetlen nő az életemben, akit ...

PÓPA Ne folytassa... maga, százados úr, lelkileg megkínózta ezt a drága lényt, és a lelki kínzás aljasabb dolog a testi kínzásnál is...

OLDOSZ Mindent vállalok, atyám, de most szaladjon az orvosért. Hüpermnésztra idegrendszere összeroppant. Azt képzeli, hogy amikor ez a nyomorult Lürkeosz a Kírkére akart menni kurválni, ő konyhakéssel megölte...

PÓPA Félelmetes ... százados úr, maga ezért bűnhődni fog.

OLDOSZ Nem szököm meg a felelősség elől, de most siessen az orvosért, minden perc végzetes lehet.

PÓPA Futok már, futok... *(Elvág-tat balra)*

OLDOSZ *(visszatér Hüpermnésztra hoz)* Jobban van ? *(A pohárban maradt vizet zsebkezdőjébe csurgatja és az asszony homlokára teszi)* Mindjárt jobban lesz... szedje össze az erejét, koncentráljon ... most az akaraterő ... az intelligencia ... érti, mit mondom? Érti, mit mondom? Emlékszik még a Lessa Yalessa dallamára? ... *(Dúdolja neki)* Lalalala ... *(Még közelebb hajol az asszonyhoz)* S akkor én tánc közben ledobtam a zubbonyomat, aztán térdre estem ... úgy küsztem magára., egyetlen szerelmem . .

PÓPA *(beront a házba, már a lép-csón kiabál)* Azonnal itt lesz, a tus alatt találtam a háza udvarán, mindent elmondtam neki... *(Most látja meg az asszony fölé hajló embert)* Már megint sokkol-ni akarja’?

HÜPERMNÉSZTRA *(felriad)* Var gallosz atya, mit akar már megint’?

PÓPA A ...a sarumért. jöttem.

HÜPERMNÉSZTRA Milyen szép, erős férfi volt akkor, amikor özszeadott Lürkeossal...

PÓPA *(közeledik Hüpermnésztra heverőjéhez)* Hol vannak már azok az idők?

HÜPERMNÉSZTRA Emlékszem, miközben Lürkeosz karikagyűrűjét az ujjamra húzta, és megérintett a keze melegsége, akkor gondoltam, mennyivel boldogabb len nek, ha a maga ágyába fekhethék, s nem Lürkeoszéba.

PÓPA *(a századoshoz)* Félrebeszél.

HÜPERMNÉSZTRA Jőjjön közelebb,, atyám...

PÓPA Miért’?

HÜPERMNÉSZTRA Szeretném megcsókolni.

PÓPA Engem?

HÜPERMNÉSZTRA A kezét.

PÓPA Isten legyen igralmas hozzám... *(Odanyújtja a kezét)*

HÜPERMNÉSZTRA *(kezet csókol)*

Most kezd megkönnyebbülni a szívem. Már csak egyvalami hiányzik ahhoz, hogy életemben előboldognak érezhessem magamat.

PÓPA Mi az, kedvesem?

HÜPERMNÉSZTRA A szent gyónás. Ég a lelkem, szabadítson meg a bűnöm forrásától. Istenhez akarok szólni. *(Kezét imára kulcsolja)* Gyónom a mindenható istennek, isten helyett neked, lelkiatyám, hogy megöltem hitese uramat, Andreasz Lürkeosz saru-és cipőkészítő mestert.

PÓPA Ne, ne folytassa. Maga most beszámíthatatlan lelkiállapotban van. Így nem gyóntathatom.

HÜPERMNÉSZTRA. Nem hisz nekem? Isten is ellenem van?

PÓPA Maga mellett van, gyermekem, és büntetése utoléri azt az erkölcstelen férfit, aki a maga fejét ennyire összezavarta.

HÜPERMNÉSZTRA Pap létére bosszúálláson jár az esze? Menjen, menjen, Vargalosz atya.

PÓPA Hüpermnésztra!
HÜPERMNÉSZTRA Kifelé!
PÓPA (rémulten hátrál)
ORVOS (magas, szikár, gondosan ápolt, negyvenes férfi. Siető léptekkel igyekszik a házba) Nos, itt vagyok, lássuk szépséges betegünket. (Hüpermnésztrához siet) Meg-ismer? HÜPERMNÉSZTRA Hát lehet azt az éjszakát elfelejteni?
OLDOSZ (az orvoshoz feldúltan) Milyen éjszakát?
ORVOS (súgva) Félrebeszél szegényke.
OLDOSZ (visszasúg) Nem szeretem az ilyen félrebeszéléseket.
ORVOS (még halkabban) Egyszerűen arról van szó, hogy egy éjszaka kezeltem.
PÓPA (sziszegve) Mi az, hogy kezelte? ORVOS (sustorog) Bokaficam volt, vagy törés. (Az ágyhoz lép) Hüpermnésztra, nem akarom félrevezetni, azért jöttem, hogy diagnosztizáljam az idegállapotát. Legyünk őszinték egymáshoz. Ez éppen olyan vizsgálat, mintha a szívét hallgatnám az szetoszkóppal, vagy a tüdejét kopogtatnám. Én most néhány kérdést teszek fel és maga egyszerűen és őszintén válaszol a kérdéseimre. Meg-teszi?
HÜPERMNÉSZTRA Hogyne tenném meg.
-ORVOS Köszönöm. A gyógyítás feladata azonos az igazság megtalálásával, ezt már Hippokratész is világosan látta. Nos, az első kérdésem így hangzik: valóban meg-ölte férjét, Andreasz Lürkeoszt?
HÜPERMNÉSZTRA Igen.
OLDOSZ (felkiált) Ez lehetetlen!
PÓPA Képtelenség!
ORVOS Csendet kérek! Én egyetlen szavában sem kételkedem. Mi van ezen csodálkoznivaló? Az én feleségem is ezt tenné, ha lenne hozzá kellő bátorsága. (Hüpermnésztrához) A gyilkosság elkövetéséhez milyen eszközt használt, drágám?
HÜPERMNÉSZTRA Konyhakést.
ORVOS Éles volt? HÜPERMNÉSZTRA Két napja járt nálunk a közsörüs.
ORVOS Akkor, gondolom, könnyen ment a dolog. A konyhában végzett vele?
HÜPERMNÉSZTRA Nem, itt a szobában.
ORVOS Kiment a késért a konyhába?
HÜPERMNÉSZTRA Előzetesen a párnám alá rejtettem.
OLDOSZ Hagyja abba, doktor úr!
PÓPA Igen! Ne gyötörje tovább ezt a szegény teremtetést!
ORVOS Uraim, uraim... hát nem értik, hogy itt most orvosi kivizsgálás folyik. (Hüpermnésztrához) Nem fárasztja, ha tovább kérdezem?
HÜPERMNÉSZTRA Örülök, hogy végre mindent elmondhatok.
ORVOS Akkor kérdezek. Hol van most?
HÜPERMNÉSZTRA Ki?
ORVOS A férje.

HÜPERMNÉSZTRA Itt, a szobában.
ORVOS (nyomatékosan magyarul) Ez az igazság, százados úr. Lürkeosz itt van a szobában. OLDOSZ Tiltakozom. Tiltakozom az eljárása ellen, doktor úr!
PÓPA Én is tiltakozom! Ön rá akarja kényszeríteni erre a szegény megrettent teremtésre az akaratát.
ORVOS Hát nem értik, hogy mit csinálók?
PÓPA De nagyon is látjuk.
ORVOS (feldühödve) Én még életben nem láttam két, ilyen lassú felfogású embert. (Kis szünet után) Folytathatom, Hüpermnésztra?
HÜPERMNÉSZTRA Természetesen.
ORVOS Ott hagytuk abba, hogy a férje a szobában van. Itt ül valamelyik székben?
HÜPERMNÉSZTRA Nem ül, fekszik.
ORVOS Maga mellett?
HÜPERMNÉSZTRA Ó, dehogy.
ORVOS A szőnyegen?
HÜPERMNÉSZTRA Alatta.
ORVOS (mintán diadalmasan körülnézett) Hogy került oda?
HÜPERMNÉSZTRA Elástam. Ő mondta, hogy ássam el a padló alá.
PÓPA Szent atyám!
ORVOS (az ájulás szélén álló pópához) Persze, hogy ő mondta. Lürkeosz mester világeletében rendszerető ember volt. Érthetően bántotta, hogy egy tetem fekszik a szobájában. Különösen azért, mert az ő teteme volt.
OLDOSZ (a homlokára ütve) Kezdem már kapiskálni!
PÓPA Én még nem.
OLDOSZ Ide hallgasson, atya ... (Súgni kezd neki)
ORVOS Mikor mondta, hogy ássa el a tetemét?
HÜPERMNÉSZTRA Nem sokkal a halála után.
PÓPA (baldog mosollyal) Ahá!
HÜPERMNÉSZTRA Szó szerint így mondta: „meghaltam, drágám!”
ORVOS (újabb diadalmas pillanat után) Nos, ezt tisztáznunk kell. A tetem szája mozgott, amikor közölte, hogy meghalt?
HÜPERMNÉSZTRA Nem a tetem szólalt meg, az árnyéka, a falon.
PÓPA (elszörnyedve) A ... a falon?
ORVOS (a pópához) Hol másutt közölte volna? Lürkeosz meghalt, aztán a falra mászott... ilyesmi igen gyakran előfordul a mai halottakkal. Nem, tisztelendőség?
PÓPA (mosolyogva bólogat) Úgy van, úgy van.
OLDOSZ Mindent visszavonok. Zseniális módszer az ártatlanság bebizonyítására.
ORVOS (jelzi, hogy most teszi fel élete nagy pszichológiai kérdését) Ezek szerint Andreasz Lürkeosz a falról távozott a Kirké hajóra?
HÜPERMNÉSZTRA Nem a Kirkére ment, hanem az Alvilágba. Ahogy megöltém őt, nyomban magával vitte Hádész.
ORVOS Akkor hát nincs más hát-ra, százados úr, tartóztassa le Hü-

permnésztrát. (Kacsint) Érti?
OLDOSZ (visszakacsint) Érttem. (Hüpermnésztra fekvőhelyéhez lép) Én önt gyilkosság alapos gyanúja miatt, a törvény nevében letartóztatom.
HÜPERMNÉSZTRA Istennek hála. (Mégkönnyebbülten mosolyog, feje lehanyatlik)
PÓPA Megint elájult?
ORVOS Nem, elaludt a kimerültségtől.
OLDOSZ Idegösszeroppanás? ORVOS Hysteria. Emitialis shock cél érdekében való ideiglenes rögzülése. A beteg képzeit a kül-világra vetíti. Ez az objektívalódás azonban rendkívül bonyolult és újszerű a betegünknel. Egészen kivételes alkattal van dolgunk, százados úr.
OLDOSZ (gyönyörködve nézi az alvó asszonyt) Azt én nagyon jól tudom.
PÓPA Én is.
ORVOS Megrendülése, amit a férje szegyenletes erkölcsi züllése keltezt benne, olyan mélységekből tört rá, hogy ha itt lenne Lürkeosz, valóban meg tudná ölni. A múlt nagysága, a Hellén mítoszok szépsége sejtik fel e különös tragédiában. De ugyanakkor olyan új erkölcsi erők is felragyognak Hüpermnésztra elmeállapotában, hogy bátran elmondhatjuk, ebben az idegösszeroppanásban már a jövő szépségei is érzékelhetők.
OLDOSZ De azt mi magyarázza meg, doktor úr, hogy Hüpermnésztra a falon látta Lürkeosz árnyékát?
ORVOS Álmában látta. Amikor Lürkeosz elhagyta a házat, Hüpermnésztra a kimerültségtől elaludt. Akkor álmolta, hogy megölte férjét, akinek árnya a falon távozott az Alvilágba. Nem könnyű az álmot a valóságtól megkülönböztetni, mint ahogy — ezt én tudja a legjobban — az igazságot is csak egy hajszál választja el a hazugságtól.
OLDOSZ (felemeli az almáriumról a könyvet) Úgy látszik, elalvás előtt olvasta az istenek és istennők törtékeit ...
ORVOS Álmaink néha mélyebben tárják fel lelkünk mélységét, mint gondolataink. Egyszer én azt álmoltam, hogy beteg voltam, elmentem magamhoz és belehaltam a kezelésembe.
OLDOSZ És a konyhakés? Amivel férje megfenyegette? Álmában döfte Lürkeosz szívébe?
ORVOS (főlényesen) Természetesen.
OLDOSZ Drága kis Hüpermnésztra... úgy ragyog ártatlanságod fölöttünk, mint tiszta égbolton a csillagok ...
PÓPA A bosszú emlegetésével ingereltem fel őt, aki maga a megbocsátás. Uraim, vannak szavak, amelyeket az ember csak kellő megfontolás után vesz a szájára. Ezzel a megfontolással mondom ki: Ez az asszony egyszerű ember létere tökéletes kifejezője korunk egyre nemesedő lelkiismeretének.

HÜPERMNÉSZTRA *(felül az ágyban, körülnéz. A három férfi kar-ját széttárva, biztató mosollyal néz az asszonyra. Lassan felkel az ágyról, összeszedi magát, kiegyenesedik, remek termete még tökéletesebbnek látszik, nézi a rajongó férfiakat)* Hogy én milyen butaságokat álmodtam össze. (Az orvoshoz) Képzeld, Theodor, maga be akarta bizonyítani, hogy konyhakéssel megöltem szegény Lürkeoszomat ... *(Gyöngéden mosolyog az orvosra)*
ORVOS *(győzelmes körbepillantás után)* Kicsi Hüpermnésztra, minden embernek vannak képtelen álmai.
HÜPERMNÉSZTRA *(a pópához)* Aztán egyszerre csak ott térdeltem az én drága Vargalosz pó-

pám előtt, hogy fülébe súgjam különös vétkeket ...
PÓPA *(az orvoshoz)* Köszönjük, doktor úr, hogy visszaadta nekünk Hüpermnésztrát. *(Megsimogatja az asszony arcát)*
ORVOS Remélem, nemcsak nekünk, hanem az egész szigetnek. A mi Hydránknak.
HÜPERMNÉSZTRA *(kacagva mutat a rendőrtisztre)* Konsztantinosz pedig le akart tartóztatni!
OLDOSZ *(őt is magával ragadja a nevetés)* Remek, remek!
HÜPERMNÉSZTRA *(megsimogatja a rendőrtiszt arcát)* Nagyon édes volt ...
PÓPA Barátaim, nagyon örülök, hogy most így együtt ringatózhatunk az öröm kikötőjében ... Hydra megszabadult szégyenétől. A bűnösö-

ket elnyelte a tenger, és mi könnyebbült szívvel örülhetünk a szépségnek és ártatlanságnak.

Mindhárman rajongó tekintettel nézik Hüpermnésztrát

VÁNDORIPAROS *(a pópa utolsó mondatai alatt megjelent az utcán, mire az „ártatlanságnak” szó elhangzik, fogja a bejárati ajtó csengőzsinórját. Így áll, a közönségre néz, tekintete komor)* Mint említettem, a végzet vagyok. Szigetről szigetre vándorolok Hellaszban és az egész világon át. *(Kis szünet után)* Padló- és parkettjavítással foglalkozom.

(Megbúzza a csengőt)

F ü g g ö n y

Felelős kiadó: Siklósi Norbert, a Lapkiadó Vállalat igazgatója

Borsod megyei Nyomdaipari Vállalat, 1980 -- 1293 - Felelős vezető: Kilián Béla igazgató